

Т. Ул. Апіок, В. В. Каляснёва

ГІСТОРЫЯ БЕЛАРУСІ Ў КАНТЭКСЦЕ ЕЎРАПЕЙСКОЙ ЦЫВІЛІЗАЦЫІ

Магілёў 2016

МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Установа адукацыі
**«МАГІЛЁўСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ
імя А. А. КУЛЯШОВА»**

Т. Ул. Апіок, В. В. Каляснёва

**ГІСТОРЫЯ БЕЛАРУСІ Ў КАНТЭКСЦЕ
ЕЎРАПЕЙСКАЙ ЦЫВІЛІЗАЦЫІ**

Кантрольныя заданні
для студэнтаў негістарычных факультэтаў

Магілёў
МДУ імя А. А. Куляшова
2016

УДК 94(476)(075.3)
ББК 63.3(4Бел)я721
А76

*Друкуецца па рашэнні рэдакцыйна-
выдавецкага савета МДУ імя А. А. Куляшова*

Р е ц е н з е н т

доктар гістарычных навук,
прафесар *Я. Р. Рыер*

Апіок Т. Ул.

А76 Гісторыя Беларусі ў кантэксце еўрапейскай цывілізацыі : кантрольныя заданні для студэнтаў негістарычных факультэтаў / Т. Ул. Апіок, В. В. Каляснёва. – Магілёў : МДУ імя А. А. Куляшова, 2016. – 60 с.

ISBN 978-985-568-204-3

У зборнік уключаны заданні па курсу «Гісторыя Беларусі ў кантэксце еўрапейскай цывілізацыі», якія ахопліваюць разнастайныя бакі гісторыі Беларусі: этнічныя працэсы, станаўленне і развіццё дзяржаўнасці, грамадска-палітычнае рухі, развіццё эканомікі, культуры, знешняю палітыку ад старажытнасці да пачатку XXI ст. Заданні прызначаны для кантролю засваення студэнтамі негістарычных факультэтаў матэрыялу па курсе айчынай гісторыі.

УДК 94(476)(075.3)
ББК 63.3(4Бел)я721

ISBN 978-985-568-204-3

© Апіок Т. Ул., Каляснёва В.В., 2016
© МДУ імя А. А. Куляшова, 2016

I. ФАРМІРАВАННЕ БЕЛАРУСКАГА ЭТНАСУ

(VI – пачатак XX)

1. Гісторыя – гэта навука, якая:

- а) вывучае гісторыю грамадства па матэрыяльных рэштках;
- б) вывучае жыццё і побыт народаў;
- в) вывучае тэндэнцыі і заканамернасці развіцця чалавечага грамадства;
- г) вывучае паслядоўнасць гістарычных падзей.

2. Пранікненне першых людзей на тэрыторыю Беларусі адбылося:

- а) 600 тыс. год да н. э.;   б) 10–6 тыс. год да н. э.;
- в) 100–35 тыс. год да н. э.;   г) 3–2 тыс. год да н. э.

3. Першыя людзі на тэрыторыі Беларусі з'явіліся ў:

- а) палеаліце;   б) мезаліце;
- в) неаліце;   г) бронзавым веку.

4. Рэшткі самых старажытных стаянак першабытнага чалавека на тэрыторыі Беларусі знойдзены каля вёсак:

- а) Абідавчы і Асавец;   б) Свяцілавічы і Падлужжа;
- в) Бердыж і Юравічы;   г) Бердыж і Клеевічы.

5. Вызначце правільную паслядоўнасць:

- а) краманьёнец, неандэрталец, архантрап, аўстралапітэк;
- б) аўстралапітэк, архантрап, неандэрталец, краманьёнец;
- в) неандэрталец, краманьёнец, архантрап, аўстралапітэк;
- г) архантрап, неандэрталец, краманьёнец, аўстралапітэк.

6. У перыядызацыі гісторыі першабытнаабшчыннага ладу час 100 – 10 тыс. год да н. э. навукоўцы адзначаюць як:

- а) бронзавы век;   б) мезаліт;
- в) жалезны век;   г) палеаліт.

7. У перыядызацыі гісторыі першабытнаабшчыннага ладу час 10 – 6 тыс. год да н. э. навукоўцы адзначаюць як:

- а) бронзавы век;   б) жалезны век;
- в) мезаліт;   г) неаліт.

8. Каменны век – гэта:

- а) перыяд гісторыі і культуры, на працягу якога панавалі ледавік мусц'ерскай эпохі;
- б) перыяд гісторыі і культуры, на працягу якога прылады працы і зброя вырабляліся пераважна з камення;
- в) час росквіту неалітычнай рэвалюцыі;
- г) час засваення першабытным чалавекам металапрацоўкі.

9. Старажытны каменны век – гэта:

- а) палеаліт; б) мезаліт;
в) неаліт; г) энеаліт.

10. Сярэдні каменны век – гэта:

- а) палеаліт; б) мезаліт;
в) неаліт; г) энеаліт.

11. Навакаменны век – гэта:

- а) палеаліт; б) мезаліт;
в) неаліт; г) энеаліт.

12. Ледавіковы перыяд – гэта:

а) перыяд гісторыі Еўропы, на працягу якога ў выніку рэзкага пахаладання паверхня сушы была пакрыта тоўшчай льду;

б) перыяд гісторыі і культуры, на працягу якога прылады працы і зброя вырабляліся пераважна з каменю;

в) час росквіту неалітычнай рэвалюцыі;

г) час засваення першабытным чалавекам металапрацоўкі.

13. Новыя элементы першабытнай культуры – лук і стрэлы – былі найбольш шырока распаўсюджаны ў час:

- а) палеаліту; б) мезаліту;
в) неаліту; г) бронзавага веку.

14. Шахты па здабычы крэменю на тэрыторыі Беларусі даследаваны каля:

- а) Бердыжа; б) Падлужжа;
в) пас. Краснае сяло; г) Асаўца.

15. Бронзавыя прылады працы з’явіліся на тэрыторыі Беларусі ў:

- а) V–III тысячагоддзях да н. э.;
б) II тысячагоддзі да н. э. – VII ст. да н. э.;
в) IX–V тысячагоддзях да н. э.;
г) VII ст. да н. э. – VIII ст. н. э.

16. Сырадутным спосабам здабывалі:

- а) медзь; б) бронзу;
в) волава; г) жалеза.

17. Чалавек навучыўся здабываць агонь у:

- а) мезаліце; б) неаліце;
в) палеаліце; г) бронзавым веку.

18. Старажытныя продкі многіх народаў, у тым ліку славян:

- а) індаеўрапейцы; б) германцы;
в) фіна-угры; г) балты.

19. Асіміляцыя – гэта:

- а) зліццё аднаго народа з другім;
- б) засяленне незанятых зямель;
- в) перасяленне народа на значную адлегласць;
- г) працэс станаўлення і развіцця чалавека.

20. Жалезны век на тэрыторыі Беларусі датуецца:

- а) II тысячагоддзем да н. э. – VII ст. да н. э.;
- б) IX–V тысячагоддзямі да н. э.;
- в) VII ст. да н. э. – V–VIII ст. ст. н. э.;
- г) V ст. да н. э. – III ст. н. э.

21. Якая з пералічаных ніжэй археалагічных культур была безумоўна славянскай:

- а) днепра-дзвінская;   б) пражская;
- в) банцараўская;   г) шнуравой керамікі.

22. Найбольш характэрнай для жалезнага веку была:

- а) раслінная арнаментыка;
- б) салярная арнаментыка;
- в) антрапаморфная арнаментыка;
- г) змешанага тыпу арнаментыка.

23. Порыстая маса, што спякалася ў старажытнай домніцы з кавалкаў жалезнай руды, называецца:

- а) бронза;   б) шлак;
- в) льячка;   г) крыца.

24. З’яўленне мацярынскага роду – адна з асноўных прыкмет:

- а) палеаліту;   б) мезаліту;
- в) неаліту;   г) бронзавага веку.

25. Неалітычная рэвалюцыя адбылася ў перыяд:

- а) палеаліту;   б) мезаліту;
- в) неаліту;   г) энеаліту.

26. Пераход ад прысвойваючага характару гаспадарання першабытнага чалавека да вытворчага пачаўся ў:

- а) верхнім палеаліце;   б) мезаліце;
- в) неаліце;   г) бронзавым веку.

27. Ганчарнае кола, ткацкі станок і домніца – гэта новыя элементы матэрыяльнай культуры:

- а) эпохі мезаліту;   б) эпохі неаліту;
- в) бронзавага веку;   г) жалезнага веку.

28. Вызначце пункт, дзе паслядоўнасць з'яўлення форм земляробства змешчана храналагічна дакладна:

- а) ворыўнае, матычнае, падсечна-агнявое;
- б) ворыўнае, падсечна-агнявое, матычнае;
- в) матычнае, падсечна-агнявое, ворыўнае;
- г) падсечна-агнявое, ворыўнае, матычнае.

29. Вызначце прыладу працы, якая найбольш характэрна для матычнага земляробства:

- а) барана-сукаватка;
- б) драўлянае рала;
- в) драўляная саха з жалезнай нарогай;
- г) каменная або рагавая матыка.

30. З'яўленне бацькоўскага роду, калі асноўнай гаспадарчай і грамадскай ячэйкай стала вялікая патрыярхальная сям'я, – адна з асноўных прыкмет:

- а) палеаліту;
- б) мезаліту;
- в) неаліту;
- г) бронзавага веку.

31. Суседская абшчына – гэта:

- а) калектыў першабытных людзей, аб'яднаных кроўным радством;
- б) аб'яднанне кроўных сваякоў, якія мелі агульную ўласнасць і вялі калектыўную гаспадарку;
- в) аб'яднанне людзей, у якім асобныя сем'і не мелі сваяцкіх сувязяў і вялі самастойную гаспадарку;
- г) характэрны тып апрацоўкі зямлі.

32. Што сімвалізавалі ў арнаменце крыжападобныя фігуры, кругі, ромбы:

- а) расліны;
- б) жывел;
- в) вецер;
- г) сонца.

33. Вера ў звышнатуральныя ўласцівасці прадметаў – гэта:

- а) татэмізм;
- б) анімізм;
- в) магія;
- г) фетышызм.

34. Абрады, якія звязаны з верай у звышнатуральную здольнасць чалавека асобым чынам уплываць на людзей і навакольны свет, называюцца:

- а) анімізм;
- б) татэмізм;
- в) магія;
- г) фетышызм.

35. Вызначце правільную паслядоўнасць:

- а) праабшчына – суседская абшчына – ранняя родавая абшчына – позняя родавая абшчына;

б) ранняя родавая абшчына – позняя родавая абшчына – суседская абшчына – праабшчына;

в) праабшчына – ранняя родавая абшчына – позняя родавая абшчына – суседская абшчына;

г) суседская абшчына – позняя родавая абшчына – ранняя родавая абшчына – праабшчына.

36. Першабытнаабшчынны лад – гэта:

а) перыяд ў гісторыі, на працягу якога прылады працы і зброя вырабляліся з каменю, часткова з дрэва і косці;

б) лад жыцця старажытных людзей, для якога былі характэрны агульная маёмасць, супольная праца, роўнасць і аб'яднанне ў статак ці род;

в) трывалае аб'яднанне некалькіх родаў, якія звязаны агульнасцю паходжання, тэрыторыі, адзінствам гаспадаркі, мовы, звычаяў;

г) перыяд старажытнай гісторыі, калі побач з каменнымі прыладамі працы і зброяй выкарыстоўваліся прылады, зброя, упрыгожванні з бронзы і жалеза.

37. Вялікае перасяленне народаў адбывалася ў:

а) IV–VII стст н. э.;

б) VII–IV стст да н. э.;

в) II тысячагоддзі да н. э. – VII ст. да н. э.;

г) V–II тысячагоддзях да н. э.

38. Прарадзіма славян – гэта тэрыторыя:

а) сучаснай Беларусі;   б) міжрэчча Одры і Віслы;

в) Прыкарпацце;   г) міжрэчча Прыпяці і Заходняй Дзвіны.

39. Да ўсходніх славян адносяцца:

а) рускія, беларусы, украінцы;

б) чэхі, палякі, славакі;

в) сербы, балгары, македонцы;

г) славенцы, харваты, чарнагорцы.

40. Крывічы займалі тэрыторыю:

а) паўднёва-ўсходняя частка сучаснай Беларусі, усход Гомельскай і Магілёўскай абласцей;

б) вярхоў'е Дняпра, Заходняй Дзвіны, Волгі, поўдзень Чудскога возера;

в) басейны Прыпяці і Дзвіны, сучасная цэнтральная Беларусь;

г) паўднёвыя схілы Карпат.

41. Дрыгавічы займалі тэрыторыю:

а) паўднёва-ўсходняя частка сучаснай Беларусі, усход Гомельскай і Магілёўскай абласцей;

- б) вярхоў'е Дняпра, Заходняй Дзвіны, Волгі, поўдзень Чудскога возера;
- в) басейны Прыпяці і Дзвіны, сучасная Цэнтральная Беларусь;
- г) паўднёвыя схілы Карпат.

42. Радзімічы займалі тэрыторыю:

а) паўднёва-ўсходняя частка сучаснай Беларусі, усход Гомельскай і Магілёўскай абласцей;

- б) вярхоў'е Дняпра, Заходняй Дзвіны, Волгі, поўдзень Чудскога возера;
- в) басейны Прыпяці і Дзвіны, сучасная Цэнтральная Беларусь;
- г) паўднёвыя схілы Карпат.

43. Найбольш значны горад у землях радзімічаў на тэрыторыі Беларусі – гэта:

- а) Бярэсце;
- б) Гомель;
- в) Тураў;
- г) Полацк.

44. Найбольш значны горад у землях дрыгавічоў – гэта:

- а) Бярэсце;
- б) Гомель;
- в) Тураў;
- г) Полацк.

45. Найбольш значны горад у землях крывічоў на тэрыторыі Беларусі – гэта:

- а) Бярэсце;
- б) Гомель;
- в) Тураў;
- г) Полацк.

46. Карэннае насельніцтва пэўнай этнічнай тэрыторыі:

- а) алахтоны;
- б) абарыгены;
- в) папуляцыя;
- г) аўтахтоны.

47. Балты – гэта:

а) насельніцтва, жывушае на тэрыторыі нашай краіны да славянскай каланізацыі;

- б) прадстаўнікі германскіх плямёнаў;
- в) продкі славян;
- г) продкі германцаў.

48. Да якой групы моў магчыма аднесці беларускую:

- а) фіна-ўгорская;
- б) індаеўрапейская;
- в) сяміта-хаміцкая;
- г) цюркская.

49. Прадстаўніком балцкай канцэпцыі паходжання беларусаў з'яўляецца:

- а) У. Ласкоў;
- б) М. Доўнар-Запольскі;
- в) В. Сядоў;
- г) Г. Штыхаў.

50. Прадстаўнік крывіца-дрыгавіцка-радзіміцкай канцэпцыі паходжання беларусаў:

- а) Я. Карнейчык;   б) М. Грынблат;
в) В. Сядоў;   г) А. Сабалеўскі.

51. Прадстаўнік старажытнарускай канцэпцыі паходжання беларусаў:

- а) Я. Карнейчык;   б) М. Доўнар-Запольскі;
в) В. Сядоў;   г) У. Ласкоў.

52. Прадстаўніком фінскай канцэпцыі этнагенезу беларусаў з'яўляецца:

- а) У. Ласкоў   б) М. Доўнар-Запольскі
в) В. Сядоў   г) Г. Штыхаў

53. Прадстаўніком заходнерускай канцэпцыі этнагенезу беларусаў з'яўляецца:

- а) А. Сабалеўскі;   б) М. Доўнар-Запольскі;
в) В. Сядоў;   г) М. Каяловіч.

54. Да якой плыні славян адносяцца беларусы:

- а) паўднёвая;   б) усходняя;
в) заходняя;   г) паўночная.

55. З якога часу на тэрыторыі Беларусі склаліся ўмовы для фарміравання народнасці:

- а) з XV ст.;   б) з XIII ст.;
в) з XVII ст.;   г) з XIX ст.

56. Вызначце фактар, які адмоўна ўплываў на фарміраванне беларускай народнасці:

- а) утварэнне ВКЛ;
б) ваенныя канфлікты;
в) афіцыйнае прыняцце хрысціянства;
г) геаграфічныя адкрыцці.

57. Моўная, тэрытарыяльная, эканамічная і культурная супольнасць людзей пераважна рабаўладальніцкай і феадальнай эпох:

- а) народнасць;   б) род;
в) племя;   г) нацыя.

58. Вызначце пункт, дзе элементы складвання этнасацыяльных супольнасцей змешчаны ў правільнай паслядоўнасці:

- а) нацыя – народнасць – племя – род;
б) племя – род – нацыя – народнасць;

68. Азбука трапіла на ўсходнеславянскія (у тым ліку і беларускія) землі, дзякуючы асветніцкай дзейнасці:

- а) Аўрамія Смаленскага;   б) Ефрасінні Полацкай;
- в) Кірылы Тураўскага;   г) Кірыла і Мяфодзія Салунскіх.

69. Славянская азбука, якая мела 43 літары простаі формы, а многія літары з'яўляліся сімваламі лічбаў – гэта:

- а) буквіца;   б) глаголіца;
- в) ініцыял;   г) кірыліца.

70. Плінфа ў беларускім мураваным дойлідстве ранняга сярэднявечча – гэта:

- а) керамічны сасуд, замураваны ў храмавую сцяну;
- б) саліст – пеўчы ў храме;
- в) назва царкоўнага музычнага інструмента;
- г) шырокая і плоская абпаленая цэгла.

71. Сафійскі сабор у Полацку быў пабудаваны ў часы кіравання:

- а) Ізяслава;   б) Рагвалода;
- в) Таўцівіла;   г) Усяслава Чарадзея.

72. Фрэскавы жывапіс – гэта:

- а) верхняя галерэя царквы;
- б) мастацтва малюнку вадзянымі фарбамі па сырой тынкоўцы;
- в) мастацтва нанясення ўзору са смальты ці каляровых каменьчыкаў;
- г) паўкруглае завяршэнне часткі знешняй сцяны будынка.

73. Помнікам полацкай архітэктурнай школы XII ст. з'яўляецца:

- а) Спаская царква;   б) Дзесяцінная царква;
- в) Каложская царква;   г) Троіцкая царква.

74. Усходнеславянскі першадрукар, першавыдавец Бібліі сярод усходне- і паўднёваславянскіх народаў:

- а) Іаган Гуттенберг;   б) Іван Фёдараў;
- в) Францыск Скарына;   г) Мікола Гусоўскі.

75. Ф. Скарына надрукаваў першую кнігу ў:

- а) Вільні;   б) Празе;
- в) Падуі;   г) Гданьску.

76. Адзін з першых друкароў на славянскіх землях, выхадзец з Мсціслава, адзін з арганізатараў друкарскай справы ў Маскве разам з Іванам Фёдаравым у 1564 г.:

- а) Іаган Гутэнберг;   б) Ян Літвін;
- в) Пётр Мсціславец;   г) Феадосі Кассы.

77. Выдатны беларускі паэт-гуманіст, аўтар літаратурнага шэдэўра «Песня пра Зубра», напісанага на лацінскай мове:

- а) М. Цішкевіч; б) М. Гусоўскі;
в) Ш. Фіэль; г) Я. Радаван.

78. Для якой разнавіднасці беларускага партрэтнага жывалісу XV ст. найбольш уласцівы вобраз мужага ваяра – абаронцы Айчыны:

- а) пахавальны партрэт; б) сармацкі партрэт;
в) данатарскі партрэт; г) гістарычны партрэт.

79. Першы на Беларусі помнік архітэктуры стылю барока – гэта:

- а) касцёл езуітаў у Нясвіжы;
б) касцёл і кляштар езуітаў у Гародні;
в) касцёл бернардынцаў у Іўі;
г) Сабор Св. Сафіі ў Полацку.

80. Дзяржаўнай мовай у Вялікім княстве Літоўскім, Рускім і Жамойцкім у часы сярэднявечча была:

- а) беларуская; б) літоўская;
в) польская; г) руская.

81. Устойлівая этнічная прыкмета, своеасаблівы тып мыслення і светапогляду асобнага чалавека ці пэўнай чалавечай супольнасці – гэта:

- а) побыт; б) цывілізаванасць;
в) менталітэт; г) народнасць.

82. На пачатак XVII ст. большасць насельніцтва Беларусі па веравызнанні была:

- а) язычнікамі; б) мусульманамі;
в) іўдзеямі; г) хрысціянамі.

83. Вызначце самую дробную арганізацыйную адзінку праваслаўнай царквы ў Рэчы Паспалітай на тэрыторыі Беларусі:

- а) мітраполія; б) патрыархія;
в) епархія; г) прыход.

84. Вызначце, пра каго ідзе гаворка: нарадзіўся ва Украіне, быў прафесарам, а затым рэктарам Кіеўскай духоўнай Акадэміі, у 1755 г. пераехаў у Магілёў, з часам стаў архіепіскапам, узначальваў адзіную праваслаўную епархію ў Рэчы Паспалітай:

- а) Ё. Кунцэвіч; б) П. Скарга;
в) Г. Каніскі; г) І. Лісоўскі.

85. Агульная назва хрысціянскіх веравызнанняў, што ўзніклі ў XVI ст. як пратэст супраць каталіцкай царквы:

- а) будызм; б) пратэстантызм;
в) бунтарства; г) атэізм.

86. Нацыянальна-рэлігійныя дабрачынныя арганізацыі гарадскога насельніцтва XVI–XVIII стст., якія аб'ядноўвалі праваслаўных рамеснікаў, гандляроў, часткова духавенства і шляхту, – гэта:

- а) брацтвы;
- б) сотні;
- в) староствы;
- г) цэхі.

87. Ідэі кальвінізму ў Беларусі атрымалі найбольшае распаўсюджванне сярод:

- а) магнатаў і часткі шляхты;
- б) каталіцкага духавенства;
- в) гарадскіх нізоў;
- г) сялянства.

88. Якая праваслаўная епархія засталася на тэрыторыі Беларусі ў канцы XVIII ст.:

- а) Мінская;
- б) Полацкая;
- в) Магілёўская;
- г) Віцебская.

89. Контррэфармацыя – гэта:

- а) рэлігійна-палітычны рух у падтрымку Рэфармацыі;
- б) рэлігійна-палітычны рух супраць Рэфармацыі;
- в) сістэма пераўтварэнняў у галіне ўладнага кіравання;
- г) ідэйная крыніца Рэфармацыі.

90. Які з манаішаскіх ордэнаў веў найбольш паспяховую барацьбу з Рэфармацыяй:

- а) базыліяне;
- б) бернардзінцы;
- в) езуіты;
- г) францысканцы.

91. Царкоўны сабор, які прыняў рашэнне пра стварэнне ўніяцкай царквы ў Рэчы Паспалітай, адбыўся ў горадзе:

- а) Бярэці;
- б) Вільні;
- в) Наваградку;
- г) Полацку.

92. Берасцейская царкоўная ўнія была заключана ў:

- а) 1385 г.;
- б) 1569 г.;
- в) 1588 г.;
- г) 1596 г.

93. Уніяцкі архіепіскап Іасафат Кунцэвіч быў забіты пад час гарадскога паўстання ў:

- а) Полацку ў 1582 г.;
- б) Магілёве ў 1606–1610 гг.;
- в) Мазыры ў 1615 г.;
- г) Віцебску ў 1623 г.

94. У Рэчы Паспалітай асоба, якая не прытрымлівалася пануючай рэлігіі – гэта:

- а) пратэстант;
- б) гіцаль;
- в) дысідэнт;
- г) схізматык.

95. У 1689 г. у Варшаве па прыгавору соймавага суда Рэчы Паспалітай быў абезгалоўлены і спалены аўтар трактата «Аб неіснаванні бога», беларускі шляхціц:

- а) А. Філіповіч;
- б) Ф. Капіевіч;
- в) К. Лышчынскі;
- г) С. Полацкі.

96. Антыфеадальная буржуазная ідэалогія перыяду станаўлення капіталістычных адносін, якая сцвярджала прыярытэт асветы, навукі і розуму ў жыцці асобы, грамадства і дзяржавы, – гэта:

- а) Адраджэнне;
- б) Асветніцтва;
- в) Рэфармацыя;
- г) Контррэфармацыя.

97. Прадстаўнік эпохі Асветніцтва, які правёў у Гародні шэраг эканамічных і культурных нераўтварэнняў (арганізаваў мануфактуры, тэатр, друкарню, некалькі навучальных устаноў і інш.), – гэта:

- а) І. Храптовіч;
- б) А. Тызенгаўз;
- в) А. Нарушэвіч;
- г) К. Нарбут.

98. Першае ў Еўропе міністэрства народнай адукацыі, створанае пад час рэформ канца XVIII ст. у Рэчы Паспалітай:

- а) Адукацыйная камісія Рэчы Паспалітай;
- б) Віленская акадэмія;
- в) Віленскі ўніверсітэт;
- г) Гродзенская медыцынская школа.

99. Літаратурны жанр, прысвечаны актуальным праблемам грамадскага жыцця, напісаны ў форме дыскусіі або вострай спрэчкі, – гэта:

- а) гісторыка-мемуарны;
- б) драматургічны;
- в) кніжная пэзія;
- г) палемічная публіцыстыка.

100. Стыль перыяду контррэфармацыі, вядучы накірунак у мастацтве Беларусі XVII–XVIII стст. Характарызуецца кантраснасцю, рухавасцю форм, параднасцю – гэта:

- а) барока;
- б) класіцызм;
- в) готыка;
- г) раманскі стыль.

101. Слоніміскім прыгонным тэатрам валодалі:

- а) Радзівілы;
- б) Агінскія;
- в) Тызенгаўзы;
- г) Сапегі.

102. Рэлігійны твор станкавага жывапісу, маючы культывае прызначэнне, – гэта:

- а) абраз;
- б) бонда;
- в) парсуна;
- г) распяцце.

103. Усведамленне людзьмі сваёй прыналежнасці да пэўнага народа, якое фарміруецца на аснове агульнага паходжання людзей, падабенства іх мовы, культуры, гістарычнага лёсу, – гэта:

- а) культура;
- б) этнічная самасвядомасць;
- в) народнасць;
- г) побыт.

104. Папярэднікам Віленскай навучальнай акругі ў пачатку XIX ст. быў:

- а) Міхал Клеафас Агінскі;
- б) Адам Чартарыйскі;
- в) Адам Кіркор;
- г) Іаахім Лялевель.

105. Навучальная ўстанова, якая з'яўлялася цэнтрам навучальнай акругі на Беларусі ў першай палове XIX ст.:

- а) акадэмія;
- б) губернская гімназія;
- в) універсітэт;
- г) павятовае вучылішча.

106. 10 чэрвеня 1812 г. па ўказу імператара Аляксандра I на Беларусі была адкрыта навучальная ўстанова:

- а) Віленскі ўніверсітэт;
- б) Горы-Горацкі земляробчы інстытут;
- в) Полацкая езуіцкая акадэмія;
- г) Віленская медыка-хірургічная акадэмія.

107. Віленскі ўніверсітэт быў зачынены па загаду Мікалая I пасля:

- а) падаўлення паўстання пад кіраўніцтвам Т. Касцюшкі 1794 г.;
- б) перамогі над Напалеонам у вайне 1812 г.;
- в) скасавання ордэна езуітаў у 1820 г.;
- г) падаўлення паўстання 1830–31 гг. у Польшчы, Літве і ва Украіне.

108. У 1836 г., згодна ўказу расійскага імператара Мікалая I, выкладанне ва ўсіх навучальных установах Расійскай імперыі павінна было ажыццяўляцца выключна на мове:

- а) беларускай;
- б) лацінскай;
- в) польскай;
- г) рускай.

109. Беларускі вучоны-гісторык XIX ст., імя якога звязана з Віленскім ўніверсітэтам, адзін з заснавальнікаў літаратурна-гістарычнага часопіса «Тыгоднік Віленскі», ідэйны натхняльнік таварыства філаматаў, адзін з кіраўнікоў паўстання 1830–1831 гг.:

- а) Яўстах Тышкевіч;
- б) Адам Кіркор;
- в) Іаахім Лялевель;
- г) Міхаіл Баброўскі.

110. Мастак-каваль і паэт з в. Крошын, з літаратурнай творчасці якога вядомы толькі адзін верш, які лічыцца шэдэўрам беларускай лірыкі

першай паловы XIX ст. Літаратуразнаўцы называюць яго «беларускім Бернсам» – гэта:

- а) Ян Чачот;
- б) Уладзіслаў Сыракомля;
- в) Паўлюк Баграм;
- г) Ян Баршчэўскі.

111. Аўтар паланэза «Развітанне з Радзімай»:

- а) Міхал Казімір Агінскі;
- б) Міхал Клеафас Агінскі;
- в) Восіп Казлоўскі;
- г) Станіслаў Манюшка.

112. Званне акадэміка Пецяўбургскай акадэміі мастацтваў атрымаў мастак першай паловы XIX ст., родам з Віцебшчыны, знакаміты майстар націюрморта:

- а) Я. Дамель;
- б) І. Аляшкевіч;
- в) І. Хруцкі;
- г) В. Ваньковіч.

113. Архітэктурны стыль, які пановаў на тэрыторыі Беларусі на мяжы XVIII–XIX стст.:

- а) готыка;
- б) барока;
- в) ракако;
- г) класіцызм.

114. Стылёвы накірунак ў беларускай культуры ў першай палове XIX ст., які сваімі характэрнымі рысамі меў выключнасць пачуццяў, ілюзорныя і ўтанічныя ўяўленні, адмаўленне рэчаіснасці – гэта:

- а) барока;
- б) класіцызм;
- в) рамантызм;
- г) сентыменталізм.

115. Кім было наладжана выданне першай у Расіі і Беларусі рэвалюцыйна-дэмакратычнай газеты для сялян:

- а) Э. Заблоцкім;
- б) К. Каліноўскім;
- в) С. Сангіным;
- г) А. Трусавым.

116. Ліквідацыя ўніяцкай царквы адбылася ў:

- а) 1831 г.;
- б) 1839 г.;
- в) 1840 г.;
- г) 1861 г.

117. Вышэйшыя навучальныя ўстановы ў Беларусі ў апошній трэці XIX – пачатку XX ст. былі:

- а) класічныя гімназіі;
- б) настаўніцкія інстытуты;
- в) Віленскі ўніверсітэт і Горы-Горацкі сельскагаспадарчы інстытут;
- г) вышэйшыя навучальныя ўстановы адсутнічалі.

118. Сярэдняя адукацыя ў Беларусі ў другой палове XIX ст. была прадстаўлена:

- а) гарадскімі вучылішчамі;
- б) гімназіямі;
- в) народнымі вучылішчамі;
- г) царкоўна-прыходскімі школамі.

119. На якой мове праводзілася выкладанне ў навучальных установах на тэрыторыі Беларусі ў другой палове XIX ст.:

- а) беларускай;
- б) рускай;
- в) польскай;
- г) яўрэйскай.

120. Хто першым заявіў аб самастойных задачах беларускага нацыянальнага руху:

- а) Ф. Савіч;
- б) К. Каліноўскі;
- в) В. Дунін-Марцінкевіч;
- г) група «Гоман».

121. Аўтарам паэтычнага зборніка «Скрыпка беларуская» з'яўляецца:

- а) М. Багдановіч;
- б) А. Пашкевіч;
- в) А. Гурыновіч;
- г) Ф. Багушэвіч.

122. Якое легальнае беларускамоўнае выданне было першым:

- а) «Наша доля»;
- б) «Наша ніва»;
- в) «Гоман»;
- г) «Мінскі лісток».

123. Першая беларуская рэвалюцыйна-дэмакратычная партыя – гэта:

- а) БПНС;
- б) БХЗ;
- в) БСГ;
- г) РСДРП.

124. Якое патрабаванне было ў праграме БСГ па нацыянальным пытанні да Кастрычніцкай рэвалюцыі 1917 г.:

- а) федэрацыя;
- б) аўтаномія;
- в) канфедэрацыя;
- г) суверэнітэт.

125. Польска-беларускі кампазітар XIX ст., аўтар першай беларускай оперы – гэта:

- а) Антон Абрамовіч;
- б) Станіслаў Манюшка;
- в) Міхал Клеафас Агінскі;
- г) Ян Баршчэўскі.

126. Першы беларускі прафесійны тэатр стварыў:

- а) У. Галубок;
- б) К. Каганец;
- в) І. Буйніцкі;
- г) В. Дунін-Марцінкевіч.

127. Калі ў асноўным сфарміравалася беларуская нацыя:

- а) у XVIII ст.;
- б) у XIX – пачатку XX ст.;
- в) у XVII ст.;
- г) у XX ст.

II. ДЗЯРЖАЎНЫЯ ЎТВАРЭННІ НА БЕЛАРСКІХ ЗЕМЛЯХ У ІХ–XVIII стст.

1. З эканамічных укладаў, якія суіснавалі ў грамадстве ўсходніх славян, у ІХ–ХІ стст. толькі нараджаўся:

- а) першабытны;   б) феадальны;
- в) рабаўладальніцкі;   г) раннебуржуазны.

2. Для феадальнага ладу характэрна:

- а) усеагульнасць і абавязковасць працы;
- б) натуральны характар гаспадаркі;
- в) грамадская ўласнасць на сродкі вытворчасці;
- г) панаванне таварна-грашовых адносін.

3. Умацаваны цэнтр усходнеславянскага горада называецца:

- а) пасад;   б) торг;
- в) гарадзішча;   г) дзядзінец.

4. Як называўся збор даніны са свабоднага насельніцтва, якое пражывала на падуладнай князю тэрыторыі ў ІХ–ХІ стст.:

- а) дань;   б) кармленне;
- в) палюддзе;   г) аброк.

5. Веча – гэта:

- а) гарадское самакіраванне;
- б) судовая ўстанова па вырашэнню грамадскіх і крымінальных спраў;
- в) агульны сход дарослых жыхароў горада (і воласці) для вырашэння найбольш важных грамадскіх і дзяржаўных спраў;
- г) рэлігійная ўстанова.

6. Гарадское войска ў часы сярэднявечча – гэта:

- а) апалчэнне;   б) віра;
- в) дружына;   г) пяхота.

7. Першы ўспамін аб Полацку датуецца:

- а) 862 г.;   б) 882 г.;
- в) 982 г.;   г) 988 г.

8. Першым летапісна вядомым полацкім князем быў:

- а) Ізяслаў;   б) Рагвалод;
- в) Брачыслаў Ізяслававіч;   г) Усяслаў Брачыслававіч.

9. Хто з полацкіх князёў меў мянушку «Чарадзея»:

- а) Ізяслаў;   б) Рагвалод;
- в) Брачыслаў Ізяслававіч;   г) Усяслаў Брачыслававіч.

10. Усяслаў Брачыслававіч княжыў у Полацку ў:

- а) 1145–1199 гг.;   б) 1144–1201 гг.;
в) 1046–1101 гг.;   г) 1044–1101 гг.

11. Бітва на рацэ Няміга адбылася ў:

- а) 1021 г.;   б) 1067 г.;
в) 1065 г.;   г) 1019 г.

12. Якое княства, што вылучылася ў пачатку XII ст. з Полацкай зямлі, было мацнейшым:

- а) Браслаўскае;   б) Віцебскае;
в) Мінскае;   г) Друцкае.

13. Назавіце імя першага мінскага князя, заснавальніка дынастыі ў XII ст.:

- а) Барыс;   б) Усяслаў;
в) Глеб;   г) Іаан.

14. Найвышэйшага развіцця Полацкае княства дасягнула пры:

- а) Рагвалодзе;
б) Ізяславе Уладзіміравічы;
в) Брачыславе Ізяслававічы;
г) Усяславе Брачыслававічы («Чарадзею»).

15. Феадальная раздробленасць на беларускіх землях прыпадае на:

- а) X ст.;   б) XII – першую палову XIII ст.;
в) XIII ст.;   г) XIV ст.

16. Незалежнае княства перыяду феадальнай раздробленасці – гэта:

- а) удзел;   б) кармленне;
в) феадальны імунітэт;   г) дзядзінец.

17. У час феадальнай раздробленасці знешняя пагроза для беларускіх зямель выходзіла з боку мангола-татар і:

- а) ліваў;   б) крыжакоў;
в) эстаў;   г) рускіх княстваў.

18. Лівонскі ордэн быў заснаваны ў:

- а) 1202 г.;   б) 1206 г.;
в) 1209 г.;   г) 1237 г.

19. Натуральная гаспадарка – гэта:

а) гаспадарка, у якой усё неабходнае вырабляецца і спажываецца самімі ўладальнікамі;

б) гаспадарка, дзе займаюцца толькі земляробствам;

в) гаспадарка, дзе подаці выплачваюць толькі прадуктамі харчавання;

г) гаспадарка, дзе займаюцца толькі промысламі.

20. Свабоднымі сялянамі-абшчыннікамі былі:

- а) закупы; б) халопы;
в) радовічы; г) «людзі».

21. Сельская абшчына ва ўсходніх славян у эпоху Старажытнай Русі называлася:

- а) грамада; б) верв;
в) сяло; г) пагост.

22. Катэгорыя залежных сялян, прыслуга феодала – гэта:

- а) закупы; б) ізгоі;
в) радовічы; г) чэлядзь нявольная.

23. Ва ўсходніх славян катэгорыя залежных сялян, узяўшых ссуду (пазыку), – гэта:

- а) закупы; б) ізгоі;
в) радовічы; г) халопы.

24. Ва ўсходніх славян катэгорыя залежных сялян, трапіўшых у залежнасць на падставе дагавора, – гэта:

- а) закупы; б) ізгоі;
в) радовічы; г) халопы.

25. Ва ўсходніх славян катэгорыя залежных сялян, якія выплочваюць даніну феодалу, – гэта:

- а) даннікі; б) закупы;
в) прошчанікі; г) пушчанікі.

26. Ва ўсходніх славян выбыўшыя са свайго сацыяльнага асяродзя людзі, якія знаходзяцца пад апекай царквы, – гэта:

- а) закупы; б) ізгоі;
в) нобілі; г) халопы.

27. Гандлёвы шлях «з варагаў у грэкі» злучаў:

- а) Балтыйскае і Каспійскае моры;
б) Азоўскае і Чорнае моры;
в) Балтыйскае і Азоўскае моры;
г) Балтыйскае і Чорнае моры.

28. Першыя летапісныя звесткі пра Літву прыпадаюць на:

- а) 980 г.; б) 1009 г.;
в) 1040 г.; г) 1250 г.

29. Азначце поўную назву старажытнай беларуска-літоўскай дзяржавы:

- а) Вялікае княства Літоўскае;
б) Вялікае княства Літоўскае і Рускае;

- в) Вялікае княства Літоўскае, Рускае і Жамойтскае;
г) Вялікае княства Літоўскае і Беларускае.

30. Вялікае княства Літоўскае, Рускае і Жамойтскае ўзнікла ў:

- а) канцы XI ст.; б) пачатку XII ст.;
в) сярэдзіне XIII ст.; г) пачатку XIV ст.

31. Першы летапісны князь ВКЛ – гэта:

- а) Альгерд; б) Вітаўт;
в) Войшалк; г) Міндоўг.

32. Вызначце гады праўлення (княжання ў Наваградку) вялікага князя ВКЛ Міндоўга:

- а) 1246–1263 гг.; б) 1270–1341 гг.;
в) 1345–1377 гг.; г) 1377–1430 гг.

33. Пануючымі шляхамі ўваходжання беларускіх зямель у склад ВКЛ, акрамя ваенна-палітычнага ўціску і дыпламатычных пагадненняў, былі:

- а) дынастычныя шлюбы; б) падараваанні;
в) па волі Папы Рымскага; г) па волі Князя ВКЛ.

34. Калі адбылося ўваходжанне Полацка ў склад ВКЛ:

- а) у 1268 г.; б) у 1307 г.;
в) у 1320 г.; г) у 1380 г.

35. Якім шляхам адбылося ўваходжанне Полацка ў склад ВКЛ:

- а) праз заключэнне дынастычнага шлюбу;
б) праз ваенна-палітычны ўціск;
в) праз дыпламатычнае пагадненне;
г) па волі Папы Рымскага.

36. Якім шляхам адбылося ўваходжанне Віцебскай зямлі ў склад ВКЛ:

- а) праз заключэнне дынастычнага шлюбу;
б) праз ваенна-палітычны ўціск;
в) праз дыпламатычнае пагадненне;
г) па волі Папы Рымскага.

37. Вызначце, пра каго ідзе гаворка: Майстар палітычнай інтрыгі і дэпламат; аб'яднаў землі беларускія, якія сталі пачаткам ВКЛ. За адданасць Царкве і Богу празваны «князем-манахам». Забіты адным з прадстаўнікоў дынастыі галіцка-валынскіх князёў:

- а) Альгерд; б) Вітаўт;
в) Войшалк; г) Міндоўг.

46. Вайсковая адзінка ў ВКЛ – баявы атрад, у якім налічваецца ад шасці дзясяткаў да шасці соцен коп'яў, – гэта:

- а) цьма;
- б) клін;
- в) харугва;
- г) армада.

47. Бітва 1348 г. на р. Стрэве адбылася паміж войскамі ВКЛ і:

- а) маскоўцамі;
- б) крыжакамі;
- в) полаўцамі;
- г) татарамі.

48. Бітва войска ВКЛ з татарамі на р. Сінія Воды адбылася ў:

- а) 1363 г.;
- б) 1380 г.;
- в) 1399 г.;
- г) 1410 г.

49. Якія землі былі далучаны да Вялікага княства Літоўскага пасля перамогі на рацэ Сінія Воды?

- а) Валынь і Галіцыя;
- б) Прыазоўе;
- в) Кіеўшчына і Падолле;
- г) Прыкарпацце.

50. Ардыншчыну ВКЛ выплачвала:

- а) Асманскай імперыі;
- б) Залагой Ардзе;
- в) Крымскаму ханству;
- г) Блакітнай Ардзе.

51. Пад час якой з пералічаных войнаў паміж ВКЛ і Маскоўскай дзяржавай адбылася бітва пад Оршай:

- а) 1492–1493 гг.;
- б) 1500–1503 гг.;
- в) 1507–1508 гг.;
- г) 1512–1522 гг.

52. У бітве с крымскімі татарамі пад Клецкам (1506 г.) войска ВКЛ узначальваў:

- а) К. Астрожскі;
- б) Д. Гарадзенскі;
- в) М. Глінскі;
- г) Я. Радзівіл.

53. Гаспадар у ВКЛ (згодна гістарычных крыніц) – гэта:

- а) вялікі князь;
- б) уладальнік маёнтка;
- в) залежны селянін;
- г) кіраўнік Канцэлярыі.

54. Хто стаяў на чале ВКЛ:

- а) веча;
- б) Сойм;
- в) шляхта;
- г) вялікі князь (гаспадар).

55. Першая агульная дынастыя каралёў Польшчы і вялікіх князёў ВКЛ – гэта:

- а) Альбрэхты;
- б) Вазы;
- в) Пясты;
- г) Ягелоны.

56. Вялікі князь літоўскі, які стаў адначасова і польскім каралём, атрымаў імя Уладзіслаў – гэта:

- а) Альгерд;
- б) Андрэй Полацкі;
- в) Вітаўт;
- г) Ягайла.

57. Па прывілеі Александра 1492 г. Рада ВКЛ стала:

- а) выканаўчым органам улады;
- б) заканадаўчым органам улады;
- в) судовым органам улады;
- г) дарадчым органам улады.

58. Крэўская унія заключана ў:

- а) 1363 г.;
- б) 1410 г.;
- в) 1385 г.;
- г) 1468 г.

59. Востраўскае пагадненне паміж польскім каралём Ягайлам і Вітаўтам аб падзеле ўлады адбылося:

- а) 2 лютага 1348 г.;
- б) 14 жніўня 1385 г.;
- в) 5 жніўня 1392 г.;
- г) 15 ліпеня 1410 г.

60. У гісторыі ВКЛ быў палкаводзец, якога крыжакі не маглі перамагчы ў адкрытай бойцы. Забіты ён быў па-зраднацку наёмным забойцам, нажом у спіну. Гэта:

- а) Канстанцін Астрожскі;
- б) Міхаіл Глінскі;
- в) Давыд Гарадзенскі;
- г) Шварн Данілавіч.

61. Межы ВКЛ дасягнулі Балтыйскага і Чорнага мораў у час княжання:

- а) Віцены;
- б) Гедыміна;
- в) Альгерда;
- г) Вітаўта.

62. Падзеі 1409–1411 гг. у гісторыі ВКЛ і Польшчы – гэта:

- а) «вайна пеўняў»;
- б) «вялікая вайна»;
- в) грамадзянская вайна ў ВКЛ;
- г) «крыжавы патап».

63. Грунвальдская бітва адбылася ў:

- а) 1363 г.
- б) 1385 г.
- в) 1410 г.
- г) 1413 г.

64. Гарадзельская унія паміж ВКЛ і Польшчай была падпісана ў:

- а) 1385 г.;
- б) 1401 г.;
- в) 1410 г.;
- г) 1413 г.

65. Падзеі 1432–1436 гг. у гісторыі ВКЛ і Польшчы:

- а) «вайна пеўняў»;
- б) «вялікая вайна»;
- в) грамадзянская вайна ў ВКЛ;
- г) «крыжавы патап».

66. Мяцеж Міхаіла Глінскага адбыўся ў:

- а) 1385 г.; б) 1492 г.;
в) 1508 г.; г) 1514 г.

67. У бітве пад Оршай (на р. Крапіўне) 8 верасня 1514 г. войска ВКЛ узначальваў:

- а) Канстанцін Астрожскі; б) Міхаіл Глінскі;
в) Леў Сапега; г) Рыгор Хадкевіч.

68. Суд, які дзейнічаў у гарадах з Магдэбургскім правам дзе разбіраліся крымінальныя і грамадзянскія справы:

- а) ваяводскі; б) войтаўска-лаўніцкі;
в) градскі (замкавы); г) земскі (павятовы).

69. Якая вышэйшая ўсесаслоўная судовая інстанцыя існавала ў ВКЛ да 1581 г.?

- а) трыбунал; б) вялікакняжацкі (гаспадарскі) суд;
в) статутавая камісія; г) копны суд.

70. Што такое Галоўны Трыбунал:

- а) кожны трэці Сойм Рэчы Паспалітай, які адбываўся на землях ВКЛ;
б) вышэйшая судовая установа ВКЛ;
в) канцэлярыя ВКЛ;
г) міністэрства абароны ВКЛ у канцы XVII ст.

71. Першы сістэматызаваны збор законаў ВКЛ – гэта:

- а) Прывілей 1447 г.; б) Судзібнік Казіміра IV 1468 г.;
в) Статут ВКЛ 1529 г.; г) Статут ВКЛ 1566 г.

72. Першы Статут ВКЛ быў выдадзены ў:

- а) 1492 г.; б) 1529 г.;
в) 1566 г.; г) 1588 г.

73. Другі Статут ВКЛ быў выдадзены ў:

- а) 1492 г.; б) 1529 г.;
в) 1566 г.; г) 1588 г.

74. Трэці Статут ВКЛ быў выдадзены ў:

- а) 1492 г.; б) 1529 г.;
в) 1566 г.; г) 1588 г.

75. Паспалітае рушэнне ў ВКЛ гэта:

- а) агульнае будаўніцтва гаспадарскага замка;
б) група ваенна-служылага насельніцтва;
в) перапіс насельніцтва ў дзяржаве;
г) усеагульная мабілізацыя шляхты.

76. У ВКЛ камандуючы ўзброенымі сіламі – гэта:

- а) ваявода;
- б) гетман;
- в) канцлер;
- г) кашталян.

77. У ВКЛ кіраўнік дзяржаўнай канцылярыі, зберагальнік дзяржаўнай пячаткі – гэта:

- а) ваявода;
- б) гетман;
- в) канцлер;
- г) кашталян.

78. У ВКЛ службовая асоба, сачыўшая за спагнаннем падаткаў і збораў – гэта:

- а) ваявода;
- б) гетман;
- в) канцлер;
- г) падскарбій.

79. У ВКЛ за збор вайсковых сіл ваяводства і абараназдольнасць яго цэнтральнага замка адказваў:

- а) ваявода;
- б) падваявода;
- в) кашталян;
- г) войт.

80. Герб «Пагоня» з'яўляецца ў час княжэння ў ВКЛ:

- а) Альгерда;
- б) Вітаўта;
- в) Віцены;
- г) Гедыміна.

81. Магдэбургскае права – гэта:

- а) права гарадоў на самакіраванне;
- б) частка горада, якая належала феодалу;
- в) звод законаў;
- г) аб'яднанне рамеснікаў адной ці блізкіх спецыяльнасцей.

82. У ВКЛ орган гарадскога самакіравання па Магдэбургскаму праву, які аб'ядноўваў лаву і раду – гэта:

- а) веча;
- б) магістрат;
- в) пасад;
- г) юрыдыка.

83. Назавіце службовую асобу, якая ўзначальвала магістрат:

- а) лаўнік;
- б) войт;
- в) канцлер;
- г) ваявода.

84. Рамеснік, які не ўваходзіў у цэлавя арганізацыі XIV–XVI ст. называўся:

- а) падмайстар;
- б) ізгой;
- в) партач;
- г) вучань.

85. Пад станамі-саслоўямі ў феадальным грамадстве разумеліся:

а) сацыяльныя супольнасці, прадстаўнікі якіх мелі аднолькавае прававое становішча;

б) сацыяльныя супольнасці, прадстаўнікі якіх мелі аднолькавае прававое і маёмаснае становішча;

в) сацыяльныя супольнасці, прадстаўнікі якіх спавядалі адну рэлігію;

г) сацыяльныя супольнасці, прадстаўнікі якіх належалі да адной этнічнай групы.

86. Дакумент, якім у ВКЛ быў накладзены пачатак юрыдычнага афармлення прыгоннай залежнасці сялян, – гэта:

а) Прывілей Казіміра IV Ягелончыка 1447 г.;

б) Судзебнік Казіміра IV Ягелончыка 1468 г.;

в) Статут ВКЛ 1529 г.;

г) Статут ВКЛ 1566 г.

87. Юрыдычнае афармленне прыгоннага права ў ВКЛ было завершана:

а) «Уставай на валокі»;   б) I Статутам ВКЛ;

в) II Статутам ВКЛ;   г) III Статутам ВКЛ.

88. Выберыце правільную паслядоўнасць у працесе запрыгонвання сялян у ВКЛ:

а) Прывілей Казіміра 1468 г. – I Статут ВКЛ – Устава на валокі – III Статут ВКЛ;

б) I Статут ВКЛ – Прывілей Казіміра 1468 г. – Устава на валокі – II Статут ВКЛ;

в) Устава на валокі – II Статут ВКЛ – I Статут ВКЛ – Прывілей Казіміра 1468 г.;

г) Прывілей Казіміра 1468 г. – Устава на валокі – I Статут ВКЛ – II Статут ВКЛ.

89. Характэрнай прыкметай прыналежнасці да шляхецкага саслоўя ў ВКЛ з'яўлялася:

а) выключнае права на знешні гандаль;

б) выключнае права на ўнутраны гандаль;

в) выключнае права на валоданне зямлёй;

г) непадуднасць суду.

90. Да прывілеяваных саслоўяў у ВКЛ адносіліся:

а) шляхта і мяшчане;   б) шляхта і купецтва;

в) шляхта і духавенства;   г) мяшчане і купецтва.

91. Непрывілеяванае саслоўе ВКЛ – насельніцтва гарадоў, якое выплочвала падаткі на карысць дзяржавы ці феадала, а таксама займалася рамяством і гандлем – гэта:

а) духавенства;   б) мяшчане;

в) сяляне;   г) магнаты.

92. Непрывілеяванае саслоўе ВКЛ, якое трапіла ва ўмовах сярэднявечча ў пазямельную залежнасць ад феодала, выплочвала на яго карысць і на карысць дзяржавы надаткі, выконвала павіннасці, – гэта:

- а) духавенства;
- б) мяшчане;
- в) магнаты;
- г) сяляне.

93. Феодалная гаспадарка ў ВКЛ у XIV – першай палове XV ст. мела пераважна характар:

- а) рынкавы;
- б) натуральны;
- в) гаварны;
- г) змешаны.

94. У ВКЛ людзі цягляя – гэта:

- а) катэгорыя сялян, якія не мелі сваёй гаспадаркі;
- б) катэгорыя сялян, якія выплочвалі феодалу даніну за карыстанне зямлёй;
- в) катэгорыя сялян, галоўнай формай зямельнай рэнты якіх быў чынш;
- г) катэгорыя сялян, галоўнай формай зямельнай рэнты якіх была паншчына.

95. У ВКЛ асадныя сяляне – гэта:

- а) катэгорыя сялян, якія не мелі сваёй гаспадаркі;
- б) катэгорыя сялян, якія аддавалі (выплочвалі) феодалу частку сабранага ўраджаю;
- в) катэгорыя сялян, галоўнай формай зямельнай рэнты якіх быў чынш;
- г) катэгорыя сялян, галоўнай формай зямельнай рэнты якіх была паншчына.

96. У ВКЛ даннікі – гэта:

- а) катэгорыя сялян, якія не мелі сваёй гаспадаркі;
- б) катэгорыя сялян, якія аддавалі (выплочвалі) феодалу частку сабранага ўраджаю;
- в) катэгорыя сялян, якія выплочвалі феодалу даніну за карыстанне зямлёй;
- г) катэгорыя сялян, галоўнай формай зямельнай рэнты якіх быў чынш.

97. У ВКЛ дольнікі – гэта:

- а) катэгорыя сялян, якія аддавалі (выплочвалі) феодалу частку сабранага ўраджаю;
- б) катэгорыя сялян, якія выплочвалі феодалу даніну за карыстанне зямлёй;
- в) катэгорыя сялян, галоўнай формай зямельнай рэнты якіх быў чынш;
- г) катэгорыя сялян, галоўнай формай зямельнай рэнты якіх была паншчына.

98. У ВКЛ агароднікі – гэта:

- а) катэгорыя сялян, якія не мелі сваёй гаспадаркі;
- б) катэгорыя сялян, якія выплочвалі феодалу даніну за карыстанне зямлёй;

- в) катэгорыя сялян, галоўнай формай зямельнай рэнты якіх быў чынш;
г) катэгорыя сялян, галоўнай формай зямельнай рэнты якіх была паншчына.

99. Катэгорыя залежных сялян у ВКЛ, якія не мелі права пераходу ад аднаго феодала да другога (іх магчыма было перадаваць у спадчыну, дарыць і г. д.), – гэта:

- а) сяляне пахожыя; б) сяляне непахожыя;
в) сяляне-слугі; г) чэлядзь нявольная (халопы).

100. Катэгорыя залежных сялян у ВКЛ, якія мелі права пераходу ад аднаго феодала да другога (іх нельга было перадаваць у спадчыну, дарыць і г. д.), – гэта:

- а) кутнікі; б) сяляне пахожыя;
в) сяляне непахожыя; г) сяляне-слугі.

101. Асноўная зямельная мера і адзінка абкладання павіннасцямі ў ВКЛ роўная 21,36 га:

- а) акр; б) валока;
в) дзякла; г) морг.

102. Першы ў ВКЛ горад, які атрымаў Магдэбурскае права, – гэта:

- а) Бярэсце; б) Вільня;
в) Гародня; г) Менск.

103. Першы на тэрыторыі сённяшняй Беларусі горад, які атрымаў Магдэбурскае права, – гэта:

- а) Бярэсце; б) Вільня;
в) Гародня; г) Менск.

104. Бярэсце – першы з гарадоў на тэрыторыі сёняшняй Беларусі, які атрымаў Магдэбурскае права ў:

- а) 1387 г.; б) 1390 г.;
в) 1441 г.; г) 1496 г.

105. У ВКЛ адпрацовачная сялянская павіннасць – гэта:

- а) дзякла; б) паншчына;
в) чынш; г) рэнта.

106. Да пасіўных формаў барацьбы сялян у ВКЛ адносяцца:

- а) парубкі лесу; б) патравы пасеваў;
в) паўстанні; г) скаргі.

107. У ВКЛ даніна грашымі – гэта:

- а) дзякла; б) паншчына;
в) чынш; г) рэнта.

108. У ВКЛ даніна прадуктамі – гэта:

- а) дзякла;
- б) кап'ё;
- в) чынш;
- г) рэнга.

109. Аграрную рэформу 1557 г. зацвердзіў:

- а) Казімір IV;
- б) Аляксандр I;
- в) Жыгімонт I Стары;
- г) Жыгімонт II Аўгуст.

110. Які з пералічаных заканадаўчых актаў уводзіў новы парадак землекарыстання і падаткаабкладання ў ВКЛ:

- а) Прывілей Казіміра 1447 г.;
- б) Судзебнік Казіміра 1468 г.;
- в) «Устава на валокі» 1557 г.;
- г) Статут ВКЛ 1529 г.

111. Значэнне Аграрнай рэформы 1557 г. заключалася ў тым, што яна:

- а) уводзіла дадатковыя павіннасці;
- б) паляпшала становішча дзяржаўных сялян;
- в) уводзіла новы парадак землекарыстання і падаткаабкладання;
- г) абмяжоўвала феадальны прыгнет.

112. Якая царква займала дамінуючае становішча ў Беларусі ў XVI ст.:

- а) каталіцкая;
- б) уніяцкая;
- в) праваслаўная;
- г) пратэстанцкая.

113. Рэфармацыя ў ВКЛ пачалася ў:

- а) пачатку XVI ст.;
- б) сярэдзіне XVI ст.;
- в) пачатку XVII ст.;
- г) сярэдзіне XVII ст.

114. Рэфармацыя гэта грамадскі рух, накіраваны супраць парадкаў:

- а) першабытных;
- б) капіталістычных;
- в) феадальных;
- г) сацыялістычных;

115. Рэфармацыя прывяла да зараджэння:

- а) іудаізму;
- б) ісламу;
- в) будызму;
- г) пратэстантызму.

116. Першыя пратэстанцкія абшчыны, якія ўзніклі ў Беларусі ў перыяд Рэфармацыі, належалі да:

- а) арыянства;
- б) кальвінізма;
- в) лютэранства;
- г) сацыніянства.

117. Вызначце плынь Рэфармацыі, набыўшую ў ВКЛ найвялікшы размах:

- а) кальвінізм;
- б) лютэранства;
- в) сацыніянства;
- г) асіфлянства.

118. Адметным прадстаўніком рэформацыйнага руху ў Беларусі (у 1562 г. у нясвіжскай друкарні выйшла яго кніга «Катэхізіс») з'яўляецца царкоўны дзеяч, вучоны-філосаф, публіцыст:

- а) Ц. Базылік;
- б) М. Чаховіч;
- в) С. Будны;
- г) М. Радзівіл Чорны.

119. Люблінская унія паміж ВКЛ і Польшчай была падпісана:

- а) 8 верасня 1514 г.;
- б) 3 лютага 1563 г.;
- в) 26 студзеня 1564 г.;
- г) 1 ліпеня 1569 г.

120. Тэрмін «Рэч Паспалітая» у літаральным перакладзе – гэта:

- а) агульная справа;
- б) незвычайны стан;
- в) поўны набор;
- г) супольная дзяржава.

121. Афіцыйна дзяржава, якая ўтварылася на Люблінскім сойме 1569 г., называлася «Рэч Паспалітая абодвух народаў...» Якіх народаў:

- а) палякаў і беларусаў;
- б) палякаў і жмудзінаў;
- в) палякаў і літвінаў;
- г) палякаў і русінаў.

122. Рэч Паспалітая ўяўляла сабой:

- а) абсалютную манархію;
- б) канстытуцыйную манархію;
- в) саслоўна-прадстаўнічую манархію;
- г) парламентскую рэспубліку.

123. Вызначце фармулёўку, якая найбольш дакладна раскрывае паняцце «саслоўна-прадстаўнічая» манархія:

- а) нікім і нічым не абмежаваная ўлада манарха;
- б) улада манарха, абмежаваная заканадаўчым органам;
- в) улада манарха, абмежаваная саслоўнымі інтарэсамі ў галіне заканадаўства і выканаўчай сферы ўлады;
- г) форма кіравання, пры якой улада поўнаасцю ці часткова сканцэнтравана ў руках адзінаасобнага главы дзяржавы – манарха.

124. Форма дзяржаўнага ўтварэння, пры якой некалькі дзяржаў аб'ядноўваюцца і ствараюць саюзную дзяржаву, – гэта:

- а) аўтаномія;
- б) федэрацыя;
- в) манархія;
- г) рэспубліка.

125. Саслоўна-прадстаўнічы орган у ВКЛ і Рэчы Паспалітай, у якім спачатку магла ўдзельнічаць уся шляхта, а потым – па 2 дэпутаты ад павета:

- а) рокаш;
- б) ваяводства;
- в) магістрат;
- г) сойм.

126. Паводле пастановы сойма Рэчы Паспалітай 1673 г. кожны трэці сойм краіны павінен быў збірацца ў:

- а) Вільні;
- б) Варшаве;
- в) Кракаве;
- г) Гародні.

127. Беларускае мовы была афіцыйна выведзена са справаводства ВКЛ у:

- а) у 1580 г.;
- б) у 1585 г.;
- в) у 1610 г.;
- г) у 1696 г.

128. У Рэчы Паспалітай паступова фарміравалася сваеасаблівая супольнасць – «польскі народ...»:

- а) духоўны;
- б) шляхецкі;
- в) сялянскі;
- г) мяшчанскі.

129. Тэрмін «ліберум вета» – гэта ў літаральным перакладзе:

- а) агульная справа;
- б) вольнае забараняю;
- в) незвычайны стан;
- г) права на рокаш.

130. Часовае аб'яднанне шляхты ў XVIII ст. з мэтай падтрымкі ўзброенай сілай тых ці іншых палітычных патрабаванняў – гэта:

- а) саюз;
- б) групоўка;
- в) канфедэрацыя;
- г) альянс.

131. Прыклад дазволенай законам узброенай шляхецкай апазіцыі ўладзе ў ВКЛ і Польшчы – гэта:

- а) вырак;
- б) віж;
- в) гіцль;
- г) рокаш.

132. Чатырохгадовы Сойм Рэчы Паспалітай працаваў у:

- а) 1785–1788 гг.;
- б) 1788–1791 гг.;
- в) 1791–1793 гг.;
- г) 1793–1795 гг.

133. 3 мая 1791 г. у Рэчы Паспалітай была прынята:

- а) пастанова аб I падзеле Рэчы Паспалітай;
- б) Канстытуцыя Рэчы Паспалітай;
- в) пастанова аб скасаванні прыгоннага права ў Рэчы Паспалітай;
- г) трактат аб II падзеле Рэчы Паспалітай.

134. Ад каго атрымала падтрымку Барская канфедэрацыя ў Рэчы Паспалітай:

- а) Паўночны Саюз;
- б) Паўднёвы Саюз;
- в) Турцыя;
- г) Расія.

135. Канфедэрацыя, утвораная пасля выдання Канстытуцыі Рэчы Паспалітай, якая аб'яднала прыхільнікаў «залатых шляхецкіх вольнасцей»:

- а) Барская;
- б) Слуцкая;
- в) Таргавіцкая;
- г) Торуньская.

136. Паўстаннем 1794 г. на тэрыторыі ВКЛ кіраваў:

- а) М. К. Агінскі;
- б) С. Грабоўскі;
- в) Я. Ясінскі;
- г) С. Панятоўскі.

137. Хто з краін-удзельніц падзелаў Рэчы Паспалітай атрымаў землі Беларусі:

- а) Аўстрыя;
- б) Прусія;
- в) Польша;
- г) Расія.

138. Апошні кароль Рэчы Паспалітай – гэта:

- а) Сігізмунд III Ваза;
- б) Стэфан Баторы;
- в) Станіслаў Аўгуст Панятоўскі;
- г) Аўгуст Саксонскі.

139. Пасля якіх гістарычных падзей Рэч Паспалітая як дзяржава знікла з палітычнай карты Еўропы:

- а) пасля «крывавага пагону» 1654–1667 гг.;
- б) пасля Паўночнай вайны 1700–1721 гг.;
- в) у выніку трох падзелаў Рэчы Паспалітай;
- г) ніколі не знікала.

140. Вызначце храналагічныя межы існавання Рэчы Паспалітай:

- а) XIII ст. – 1772 г.;
- б) XIII ст. – 1795 г.;
- в) 1569–1772 гг.;
- г) 1569–1795 гг.

141. Ям-Запольскі мір паміж Маскоўскай дзяржавай і Рэччу Паспалітай пасля завяршэння Лівонскай вайны быў падпісаны:

- а) 15 лютага 1563 г.;
- б) 26 студзеня 1564 г.;
- в) 1 ліпеня 1569 г.;
- г) 15 студзеня 1582 г.

142. У гісторыі Беларусі падзеі 1648–1651 гг. – гэта:

- а) вайна Рэчы Паспалітай з Расійскай дзяржавай;
- б) вайна Рэчы Паспалітай са Швецыяй;
- в) інтэрвенцыя Рэчы Паспалітай ў Маскоўскую дзяржаву;
- г) казацка-сялянская вайна.

143. Самая буйная бітва на тэрыторыі Беларусі пад час казацка-сялянскай вайны 1648–1651 гг. адбылася пад:

- а) Слуцкам;
- б) Лоевам;
- в) Менскам;
- г) Полацкам.

144. Шляхецкае войска ў час казацка-сялянскай вайны 1648–1651 гг. узначальваў:

- а) Канстанцін Астрожскі;
- б) Міхаіл Глінскі;
- в) Рыгор Хадкевіч;
- г) Януш Радзівіл.

145. Утварылася ў XV ст. з сялянў і гарадскіх жыхароў, якія ўцякалі на малазаселеныя землі Вялікага княства Літоўскага і Маскоўскай дзяржавы. Стварыла сваю арыгінальную сацыяльна-эканамічную, вайсковую і палітычную арганізацыю. Доўгі час стрымлівала напады крымскіх татараў і туркаў на землі ВКЛ. Адыграла значную ролю ў разгортванні падзей антыфеадальнай вайны 1648–1651 гг. на тэрыторыі Беларусі. Вызначце, пра каго ідзе гаворка:

- а) паспалітае рушанне;
- б) казацтва;
- в) атрады шышоў;
- г) войска Маскоўскай дзяржавы.

146. Асноўнай прычынай вайны паміж Расійскай дзяржавай і Рэччу Паспалітай у 1654–1667 гг. было:

- а) вызваленне беларускага народа ад польскага прыгнету;
- б) вызваленне сялян ад прыгону;
- в) захоп беларускіх зямель і атрыманне выхаду да Балтыйскага мора;
- г) абарона праваслаўя.

147. Дзе было заключана перамір'е паміж Расіяй і Рэччу Паспалітай у 1667 г.:

- а) Смаленск;
- б) Віцебск;
- в) Андрусава;
- г) Востраў.

148. У час Паўночнай вайны 1700–1721 гг. буйное сражэнне на тэрыторыі Беларусі, якое Пётр I назваў «маці Палтаўскай баталіі», адбылося пад:

- а) Бярэсцем;
- б) Віцебскам;
- в) Галоўчынам;
- г) Лясной.

149. Калі адбылася бітва пад в. Лясной:

- а) у 1608 г.;
- б) у 1708 г.;
- в) у 1709 г.;
- г) у 1808 г.

150. У час Паўночнай вайны ў бітве пад Лясной 28 верасня 1708 г. шведскія войскі ўзначальваў генерал:

- а) Левенгаўпт;
- б) Лефорт;
- в) Пляўэн;
- г) Эстэргазі.

151. Калі адбылося антыфеадальнае выступленне сялян у Крычэўскім старостве:

- а) 1740–1744 гг.;
- б) 1754–1756 гг.;
- в) 1740 г.;
- г) 1750 г.

152. Кіраўнік антыфеадальнага выступлення беларускіх сялян у Крычаўскім старостве 1740–1744 гг. – гэта:

- а) Багдан Хмяльніцкі;
- б) Васіль Вапчыла;
- в) Іясафат Кунцэвіч;
- г) Стахор Мітковіч.

153. Прывілеяванае саслоўе, буйныя землеўладальнікі, арыстакраты – прадстаўнікі радавітай знаці ў Польшчы, Літве, Беларусі і Украіне ў XIII – пачатку XX ст. – гэта:

- а) купцы;
- б) магнаты;
- в) мяшчане;
- г) шляхта.

154. Прывілеяванае саслоўе, ваенна-служылы люд у Польшчы, Літве і Беларусі ў XIII – пачатку XX ст.:

- а) купцы;
- б) магнаты;
- в) мяшчане;
- г) шляхта.

155. Будынак у горадзе, дзе знаходзіліся органы самакіравання, – гэта:

- а) веча;
- б) ратуша;
- в) рада;
- г) юрыдыка.

156. Саслоўе XVI–XVIII стст., прадстаўнікі якога плацілі падаткі на карысць феадала, называлася:

- а) духавенства;
- б) магнаты;
- в) шляхта;
- г) сяляне.

157. Саслоўе XVI–XVIII стст., прадстаўнікі якога плацілі падаткі, называлася:

- а) духавенства;
- б) шляхта;
- в) магнаты;
- г) мяшчане.

158. Гаспадарка адной сялянскай сям’і і адзінка абкладання павіннасьцямі:

- а) дым;
- б) фальварак;
- в) ваколіца;
- г) цэх.

159. Двор і гаспадарка землеўладальніка, арыентаваная на выраб сельскагаспадарчай прадукцыі на продаж:

- а) фабрыка;
- б) цэх;
- в) фальварак;
- г) майстэрня.

160. Буйны гандлёвы шлях:

- а) магістраль;
- б) траса;
- в) гасцінец;
- г) трэк.

161. Замежным гандлем у беларускіх гарадах у XVI–XVIII стст. займаліся:

- а) партачы;
- б) каморнікі;
- в) госці;
- г) прасолы.

162. Фальварак – гэта:

- а) асноўная зямельная мера ў ВКЛ;
- б) гаспадарка селяніна ў ВКЛ;
- в) двор феадала ў ВКЛ, які складаўся з комплексу будынкаў і панскіх засевак;
- г) частка дзяржаўных уладанняў, неабкладаемая падаткамі.

163. Дакумент, у якім апісваліся феадальныя ўладанні разам з насельніцтвам, зямлёй, гаспадаркай і сялянскімі павіннасцямі, – гэта:

- а) валока;
- б) інвентар;
- в) латыфундыя;
- г) устава.

164. Феадальныя зямельныя ўладанні ў Рэчы Паспалітай, вылучаныя з дзяржаўных земляў для задавальнення патрэб караля і прыдворнай казны, меўшыя ўласнае адміністрацыйна-гаспадарчае кіраванне, – гэта:

- а) валока;
- б) эканомія;
- в) інвентар;
- г) латыфундыя.

165. Дзяржаўны маёнтак, які даваў кароль ці вялікі князь у часовае карыстанне феадалам за службу, меўшы за гэта чвэрць прыбытку ў казну штогод, – гэта:

- а) валока;
- б) інвентар;
- в) латыфундыя;
- г) староства.

166. Часовае карыстанне маёмасцю за абумоўленую плату – гэта:

- а) арэнда;
- б) латыфундыя;
- в) паншчына;
- г) рэнта.

167. Народны звычай калектыўнай дапамогі ў гаспадарчых работах, які выкарыстоўвалі і феадалы ВКЛ, – гэта:

- а) фальварак;
- б) талака;
- в) паншчына;
- г) валока.

168. Капіталістычнае прадпрыемства, заснаванае на ручной працы і шырокім яе падзеле, – гэта:

- а) латыфундыя;
- б) мануфактура;
- в) рамесніцкі цэх;
- г) фабрыка.

169. Першыя мануфактуры ў Беларусі ўзніклі ў:

- а) XV ст.;
- б) канцы XVII ст.;
- в) першай палове XVIII ст.;
- г) другой палове XVIII ст.

III. СТАНОВІШЧА БЕЛАРУСКІХ ЗЯМЕЛЬ У СКЛАДЗЕ РАСІЙСКОЙ ДЗЯРЖАВЫ (XVIII ст. – 1917 г.)

1. I падзел Рэчы Паспалітай адбыўся ў:

- а) 1772 г.; б) 1792 г.;
в) 1793 г.; г) 1794 г.

2. II падзел Рэчы Паспалітай адбыўся ў:

- а) 1772 г.; б) 1793 г.;
в) 1794 г.; г) 1795 г.

3. III падзел Рэчы Паспалітай адбыўся ў:

- а) 1772 г.; б) 1793 г.;
в) 1794 г.; г) 1795 г.

4. Адзначце прозвішча палкоўніка, які ўзначаліў паўстанне 1794 г.
на тэрыторыі ВКЛ:

- а) Ясінскі; б) Агінскі;
в) Касакоўскі; г) Каліноўскі.

5. Адзначце прозвішча кіраўніка паўстання 1794 г. у Рэчы Паспалітай:

- а) Касцюшка; б) Каліноўскі;
в) Ясінскі; г) Агінскі.

6. Па адміністрацыйна-тэрытарыяльным падзеле ў канцы XVIII ст.
беларускія землі падзяляліся на:

- а) ваяводства – паветы – уезды;
б) ваяводства – правінцыі – раёны;
в) вобласці – раёны – ключы;
г) генерал – губернатарствы – губерні – паветы – ключы.

7. У канфесійнай палітыцы пасля далучэння беларускіх зямель да
Расійскай імперыі ўлады безумоўна падтрымлівалі:

- а) каталіцкую царкву; б) праваслаўную царкву;
в) уніяцкую царкву; г) пратэстанцкую царкву.

8. Указ аб увядзенні «мяжы яўрэйскай аселасці» ў беларуска-
літоўскіх і ўкраінскіх губернях быў выдадзены ў:

- а) 1772 г.; б) 1794 г.;
в) 1856 г.; г) 1861 г.

9. Беларуская крэпасць, якая ў час вайны 1812 г. так і не была
ўзята французамі, знаходзілася ў:

- а) Бабруйску; б) Віцебску;
в) Полацку; г) Старым Быхаве.

10. Орган кіравання, якому ў 1812 г. падпарадкоўваліся Віленскі, Мінскі, Гродзенскі і Беластоцкі дэпартаменты над час напалеонаўскай акупацыі беларускіх зямель, – гэта:

- а) Вышэйшая Нацыянальная Рада;
- б) Часовы ўрад ВКЛ;
- в) Найвышэйшая Літоўская Рада;
- г) Сейм Рэчы Паспалітай.

11. Жыхары якой беларускай вёскі атрымалі ўрадавыя ўзнагароды за мужнасць, праяўленую пад час вайны 1812 г.:

- а) Жарцы Полацкага павета;
- б) Клясціцы Полацкага павета;
- в) Салтанаўка Магілёўскага павета;
- г) Студзёнкі Барысаўскага павета.

12. Пасля якой бітвы на тэрыторыі Беларусі адыход арміі Напалеона Банапарта ператварыўся ў бязладныя ўцёкі:

- а) каля в. Студзёнкі;
- б) пад Малаяраслаўцам;
- в) пад Мірам;
- г) пад Смаленскам.

13. Галоўная форма арганізацыі грамадска-палітычнага руху на Беларусі ў першай палове XIX ст.:

- а) баявыя групы;
- б) пралетарскія кружкі;
- в) тайныя і паўлегальныя таварыствы;
- г) палітычныя партыі.

14. Утварэнне «таварыства філаматаў» адбылося ў:

- а) 1817 г.;
- б) 1820 г.;
- в) 1832 г.;
- г) 1839 г.

15. «Філамат» у перакладзе з грэчаскай мовы – гэта:

- а) вольны муляр;
- б) вольны хлебапашац;
- в) той, хто імкнецца да ведаў;
- г) той, хто любіць дабрачыннасць.

16. Утварэнне «таварыства філарэтаў» адбылося ў:

- а) 1817 г.;
- б) 1820 г.;
- в) 1832 г.;
- г) 1839 г.

17. «Філарэт» у перакладзе з грэчаскай мовы – гэта:

- а) паўстанец;
- б) той, хто імкнецца да ведаў;
- в) той, хто любіць дабрачыннасць;
- г) вольны муляр.

18. Асноўнае ядро ў паўстанцкіх атрадах ў Польшчы, Беларусі і Літве ў 1830–1831 гг. складалі:

- а) сяляне;
- б) рабочыя;
- в) шляхта;
- г) мяшчане.

19. Вызначце галоўную мэту паўстання 1830–1831 гг.:

- а) адмена прыгоннага права;
- б) аднаўленне Рэчы Паспалітай у межах 1772 г.;
- в) аднаўленне Люблінскай уніі 1569 г.;
- г) аднаўленне Рэчы Паспалітай у межах 1795 г.

20. Кансерватыўна-арыстакратычную плынь у паўстанні 1830–1831 гг. узначальваў:

- а) Міхал Клеафас Агінскі;
- б) Кастусь Каліноўскі;
- в) Іаахім Лялевель;
- г) Адам Чартарыйскі.

21. Шляхецка-рэвалюцыйную плынь у паўстанні 1830–1831 гг. узначальваў:

- а) Міхал Клеафас Агінскі;
- б) Кастусь Каліноўскі;
- в) Іаахім Лялевель;
- г) Адам Чартарыйскі.

22. Пасля падаўлення паўстання 1830–1831 гг. на тэрыторыі Беларусі праводзілася палітыка:

- а) падтрымкі каталіцкай царквы;
- б) падтрымкі уніяцкай царквы;
- в) русіфікацыі;
- г) паланізацыі.

23. «Разбор шляхты» – гэта:

- а) лострацыя маёнткаў удзельнікаў паўстання 1830–1831 гг.;
- б) комплекс мерапрыемстваў царскага ўрада, накіраваных на раздразненне сіл беларуска-польскага дваранства і падарванне яго магутнасці;
- в) падзеі паўстання 1830–1831 гг.;
- г) палітыка царскага ўрада, накіраваная на кансалідацыю беларуска-польскага дваранства і ўмацаванне яго пазіцый.

24. Заснавальнікам “Дэмакратычнага таварыства” ў 1836–1838 гг. у Віленскай медыка-хірургічнай акадэміі быў:

- а) Шыман Канарскі;
- б) Васіль Нораў;
- в) Франц Савіч;
- г) Міхал Шыманскі.

25. Назва тайнай арганізацыі 40-х гг. XIX ст. у Літве і на Беларусі:

- а) «Братні саюз літоўскай моладзі» («Саюз свабодных братоў»);
- б) «Таварыства ваенных сяброў»;
- в) «Таварыства філаматаў»;
- г) «Таварыства філарэтаў».

26. Люстрацыя – гэта:

- а) канфіскацыя царкоўнай маёмасці на карысць дзяржавы;
- б) ліквідацыя уніяцкай царквы;
- в) перыядычнае апісанне дзяржаўнай маёмасці;
- г) вайсковая павіннасць.

27. Аўтарам рэформы кіравання дзяржаўнымі сялянамі з'яўляецца:

- а) П. Кісялёў;
- б) А. Бенкендорф;
- в) Мікалай І;
- г) Аляксандр І.

28. Мануфактура – гэта:

- а) вялікая панская шматгаліновая гаспадарка, якая заснавана на прыгоннай працы;
- б) прамысловае прадпрыемства, якое заснавана на ручной вытворчасці з падзелам працы;
- в) дакумент, у якім запісаны нормы павіннасцей сялян у адпаведнасці з колькасцю і якасцю іх зямельных надзелаў;
- г) падрабязнае апісанне дзяржаўных маёнткаў.

29. Вызначце формулу тэорыі афіцыйнай народнасці:

- а) «Вольнасць, цэласць, незалежнасць»;
- б) «Праваслаўе, самадзяржаўе, народнасць»;
- в) «Мір хрысціянству, а на зачыншчыкаў Бог і крыж»;
- г) «Не рухаць даўніны, не ўводзіць навінь».

30. Адмена прыгоннага права ў Расійскай імперыі адбылася ў:

- а) 1825 г.;
- б) 1861 г.;
- в) 1884 г.;
- г) 1898 г.

31. Якая з буржуазных рэформ у Расійскай імперыі не была праведзена ў Беларусі ў 60–70-х г. XIX ст.:

- а) цэнзурная;
- б) вайсковая;
- в) земская;
- г) судовая.

32. Адзначце прозвішча кіраўніка паўстання 1863–1864 гг.:

- а) Касцюшка;
- б) Каліноўскі;
- в) Ясінскі;
- г) Агінскі.

33. Фарміраванне першых паўстанцкіх атрадаў на тэрыторыі Беларусі пад час паўстання 1863–1864 гг. пачалося ў:

- а) студзені 1863 г.;
- б) сакавіку-красавіку 1863 г.;
- в) жніўні 1863 г.;
- г) кастрычніку 1863 г.

34. Паўстанне 1863–1864 гг. на тэрыторыі Беларусі і Літвы было практычна падаўлена ў:

- а) студзені 1863 г.;
- б) сакавіку-красавіку 1863 г.;
- в) жніўні 1863 г.;
- г) кастрычніку 1863 г.

35. Падаўленне паўстання 1863–1864 гг. на тэрыторыі Беларусі і ў Літве ўзначальваў:

- а) М. Мураўёў;
- б) І. Паскевіч;
- в) А. Сувораў;
- г) І. Ферзен.

36. На тэрыторыі Беларусі часоваабавязанае становішча сялян было скасавана царскім урадам пад удзеяннем падзей:

- а) паўстання 1830–1831 гг.;
- б) паўстання 1863–1864 гг.;
- в) рэвалюцыі 1905–1907 гг.;
- г) Лютаўскай рэвалюцыі 1917 г.

37. Перыяд 80–90-х гг. XIX ст. у гісторыі Расіі і Беларусі – гэта:

- а) перыяд буржуазных рэформаў;
- б) перыяд рэформ П. Кісялёва;
- в) перыяд рэформ П. Сталыпіна;
- г) перыяд контррэформаў.

38. Якую назву мела першая агульнарасійская народніцкая арганізацыя:

- а) «Народная воля»;
- б) «Чорны перадзел»;
- в) «Зямля і воля»;
- г) «Гоман».

39. Тактыку «хаджэння ў народ» выкарыстоўвалі:

- а) эсэры;
- б) бальшавікі;
- в) Бунд;
- г) народнікі.

40. Народнікі ў другой палове XIX ст. лічылі галоўнай рухаючай сілай рэвалюцыі:

- а) буржуазію;
- б) духавенства;
- в) рабочых;
- г) сялянства.

41. Рэвалюцыянер-народнік, выхадзец з Беларусі, які прымаў удзел у замаху на Аляксандра II у 1881 г.:

- а) Яўген Спонці;
- б) Ігнацій Грынявіцкі;
- в) Станіслаў Трусевіч;
- г) Вацлаў Сяліцкі.

42. I з'езд РСДРП адбыўся:

- а) у 1898 г. у Мінску;
- б) у 1897 г. у Мінску;
- в) у 1897 г. у Маскве;
- г) у 1898 г. у Вільна.

43. Вызначце характар рускай рэвалюцыі 1905–1907 гадоў:

- а) буржуазная;
- б) буржуазна-дэмакратычная;
- в) дэмакратычная;
- г) пралетарская.

44. Якую назву атрымалі падзеі 9 студзеня 1905 г.:

- а) курлаўскі растрэл;
- б) крывавае надзея;
- в) свянцянскі прарыў;
- г) разбор шляхты.

45. Дзяржаўная Дума ў Расійскай імперыі ўзнікла ў выніку:

- а) Першай сусветнай вайны;
- б) Першай Расійскай рэвалюцыі;
- в) рэформы 1861 г.;
- г) паўстання 1863 г.

46. 17 кастрычніка 1905 г. адбылося:

- а) абвяшчэнне Маніфеста Мікалая II;
- б) абвяшчэнне Маніфеста Аляксандра II;
- в) курлаўскі растрэл;
- г) роспуск II Дзяржаўнай Думы.

47. Якую пазіцыю займалі ў адносінах да выбараў у I Дзяржаўную Думу ў Расіі рэвалюцыйныя партыі:

- а) байкатавалі выбары;
- б) падтрымалі выбары;
- в) прынялі актыўны ўдзел у падрыхтоўцы выбараў;
- г) учынілі жорсткі палітычны тэрор.

48. Земствы на тэрыторыі Беларусі былі ўведзены ў:

- а) 1864 г.;
- б) 1906 г.;
- в) 1907 г.;
- г) 1911 г.

49. Газета «Наша ніва» ў пачатку Першай сусветнай вайны выступала з пазіцыі:

- а) праўрадавых;
- б) манархічных;
- в) шавіністычных;
- г) антываенных.

50. Якая партыя ў час Першай сусветнай вайны выступала з лозунгам «ператварэння вайны імперыялістычнай у вайну грамадзянскую супраць свайго ўрада»:

- а) ПСР;
- б) БСГ;
- в) РСДРП;
- г) Бунд.

51. Прамысловы пераварот на тэрыторыі Беларусі пачаўся ў:

- а) канцы XVIII ст.;
- б) пачатку XIX ст.;
- в) сярэдзіне XIX ст.;
- г) канцы XIX ст.

52. Адыходніцтва – гэта:

- а) зыход сялян з вёскі на заробкі;
- б) перасяленне сялян з еўрапейскай часткі Расіі за Урал;
- в) уцёкі сялян па рэлігійных матывах;
- г) уцёкі сялян ад прыгону.

53. Першыя фабрыкі на тэрыторыі Беларусі ў Косаве і Холмску належалі:

- а) П. Кісялёву;
- б) В. Пуслоўскаму;
- в) К. Радзівілу;
- г) А. Тызенгаўзу.

54. Якая з беларускіх губерняў займала першанства па колькасці занятых у прамысловасці ў сярэдзіне XIX ст.:

- а) Гродзенская;
- б) Магілёўская;
- в) Мінская;
- г) Віцебская.

55. Па палажэннях сялянскай рэформы 1861 г. сяляне да набыцця адведзеных ім надзелаў называліся:

- а) казённых;
- б) прыватнаўласных;
- в) сяляне-уласнікі;
- г) часоваабавязаных.

56. Па палажэннях сялянскай рэформы 1861 г. часоваабавязанае становішча сялян патрабавала ад іх безумоўнага:

- а) выканання раней ускладзеных павіннасцей на карысць памешчыка;
- б) высялення сялян за межы вёскі;
- в) звыдзення ўсіх зямельных адрэзкаў у адзіны надзел – адруб;
- г) набыцця крэдыту ў Пазямельным банку.

57. Па палажэннях сялянскай рэформы 1861 г. выкупныя плацяжы – гэта:

- а) безумоўны абавязак селяніна выконваць раней ускладзеныя павіннасці на карысць памешчыка;
- б) грашовая выплата селяніна за атрыманы зямельны надзел;
- в) набыты крэдыт у Пазямельным банку;
- г) працэдура высялення сялян за межы вёскі, на хутар.

58. Адрэзкі ў парэформенны перыяд – гэта:

- а) зведзеныя ў адзіны надзел-адруб сялянскія зямельныя ўчасткі;
- б) землі, адабраныя ад памешчыка на карысць сялян;
- в) частка зямель, адрэзаных ад абшчынных;
- г) частка зямель, якая пры пераліку лічылася для сялян звышнорматыўнай.

59. Адмена прыгоннага права ў 1861 г. у Расіі спрыяла развіццю ў прамысловасці і сельскай гаспадарцы Беларусі:

- а) першабытнаабшчынных адносін;
- б) рабаўладальніцкіх адносін;
- в) феадальных адносін;
- г) капіталістычных адносін.

60. Сутнасць якой сістэмы гаспадарання пасля 1861 г. заключалася ў апрацоўцы памешчыцкай зямлі інвентаром сялян, якія атрымлівалі за гэта ад памешчыка зямельныя ўгоддзі ў арэнду:

- а) адпрацовачнай;
- б) капіталістычны найм;
- в) фальваркова-паншчыннай;
- г) натуральнай гаспадаркі.

61. Сутнасць якой сістэмы гаспадарання заключалася ў найме рабочых, якія апрацоўвалі зямлю інвентаром і цяглавай сілай уладальніка:

- а) адпрацовачнай;
- б) феадальнай;
- в) фальваркова-паншчыннай;
- г) капіталістычнай.

62. З'ява, для якой характэрна несуднанасць колькасці наяўнага зямельнага фонду і меўшайся вялікай колькасці сельскіх гаспадароў, – гэта:

- а) аграрная перанаселенасць;
- б) аграрная напружанасць;
- в) адпрацовачная сістэма;
- г) натуральная гаспадарка.

63. Каму належыла большасць зямельных уладанняў на тэрыторыі Беларусі пасля рэформы 1861 г.:

- а) гарадам і ўстановам;
- б) дваранам (памешчыкам);
- в) дзяржаве;
- г) сялянам.

64. Стан эканомікі, выкліканы цяжкасцямі збыту прадукцыі сельска-гаспадарчай вытворчасці, падзеннем цэн на яе, – гэта:

- а) аграрны крызіс;
- б) рэвалюцыя;
- в) рэформа;
- г) стагнацыя.

65. Непасрэдным вынікам аграрнага крызісу 80–90-х г. XIX ст. на тэрыторыі Беларусі было:

- а) змяненне эканамічнай арганізацыі і тэхнічнай аснашчанасці сельскай гаспадаркі;
- б) змяненне спецыялізацыі сельскай гаспадаркі;
- в) сацыяльная дыферэнцыяцыя сялянства;
- г) разбурэнне сялянскай абшчыны.

66. Вызначце правільную паслядоўнасць:

а)

- адмена часоваабавязанага становішча на тэрыторыі Беларусі;
- адмена прыгоннага права ў Расіі;
- аграрная рэформа П. Сталыпіна;
- утварэнне земстваў у Мінскай, Магілёўскай і Віцебскай губернях;

б)

- адмена прыгоннага права ў Расіі;
- адмена часоваабавязанага становішча на тэрыторыі Беларусі;
- аграрная рэформа П. Сталыпіна;
- утварэнне земстваў у Мінскай, Магілёўскай і Віцебскай губернях;

в)

- аграрная рэформа П. Сталыпіна;
- утварэнне земстваў у Мінскай, Магілёўскай і Віцебскай губернях;
- адмена прыгоннага права ў Расіі;
- адмена часоваабавязанага становішча на тэрыторыі Беларусі;

г)

- утварэнне земстваў у Мінскай, Магілёўскай і Віцебскай губернях;
- адмена часоваабавязанага становішча на тэрыторыі Беларусі;
- адмена прыгоннага права ў Расіі;
- аграрная рэформа П. Сталыпіна.

67. Якую стадыю праходзіць развіццё капіталізму ў прамысловасці акрамя дробнай вытворчасці і мануфактуры:

- а) індустрыяльную;
- б) феадальную;
- в) фабрычна-завадскую;
- г) постындустрыяльную.

68. Чаму большасць прамысловых прадпрыемстваў на тэрыторыі Беларусі была размешчана ў сельскай мясцовасці:

- а) з-за нізкай рэнтабельнасці мясцовай вытворчасці;
- б) таму, што яны спецыялізаваліся на пераапрацоўцы мясцовай сельскагаспадарчай і лясной сыравіны;
- в) па прычыне разгортвання прамысловай рэвалюцыі;
- г) па прычыне інтэнсіўнага будаўніцтва чыгунак.

69. Сярод гарадскога насельніцтва Беларусі ў другой палове XIX ст. па нацыянальным складзе пераважалі:

- а) яўрэі;
- б) рускія;
- в) беларусы;
- г) палякі.

70. Форма арганізацыі вытворчасці, прамысловае прадпрыемства, заснаванае на выкарыстанні машын, – гэта:

- а) брацтва;
- б) мануфактура;
- в) рамесны цэх;
- г) фабрыка (завод).

71. Першыя выступленні рабочых ў 60–70-х гг. XIX ст. на тэрыторыі Беларусі мелі:

- а) вызваленчы характар;
- б) антыфеадальны характар;
- в) палітычны характар;
- г) эканамічны характар.

72. Галоўным напрамкам спецыялізацыі сельскай гаспадаркі Беларусі ў 90-я гг. XIX ст. з’яўлялася:

- а) малочная жывёлагадоўля;
- б) вытворчасць збожжа;
- в) садоўніцтва;
- г) вытворчасць цукровых буракоў.

73. У нацыянальным складзе сельскагаспадарчых рабочых Беларусі ў канцы XIX – пачатку XX ст. пераважалі:

- а) беларусы;
- б) палякі;
- в) рускія;
- г) яўрэі.

74. Што было характэрна для развіцця прамысловасці на тэрыторыі Беларусі ў другой палове XIX ст.:

- а) высокі ўзровень канцэнтрацыі вытворчасці;
- б) панаванне фабрычна-завадской вытворчасці;
- в) надзвычай высокія тэмпы развіцця цяжкай прамысловасці;
- г) маруднае выцясненне рамеснай і мануфактурнай вытворчасці і нізкі ўзровень канцэнтрацыі вытворчасці і рабочай сілы.

75. У якім з пералічаных ніжэй беларускіх гарадоў электрычны трамвай з’явіўся раней, чым у Пецярбургу і Маскве:

- а) Гомель;
- б) Гродна;
- в) Віцебск;
- г) Мінск.

76. Першая чыгунка на тэрыторыі Беларусі прайшла ў:

- а) 1817 г.;
- б) 1834 г.;
- в) 1862 г.;
- г) 1871 г.

77. Першая чыгунка на тэрыторыі Беларусі прайшла праз горад:

- а) Брэст-Літоўск;
- б) Гродна;
- в) Оршу;
- г) Менск.

**IV. СТАНАЎЛЕННЕ БЕЛАРУСКАЙ ДЗЯРЖАЎНАСЦІ
І ЎМАЦАВАННЕ ЯЕ СУВЕРЭНІТЭТУ
Ў XX – пачатку XXI ст.**

1. Кастрычніцкая сацыялістычная рэвалюцыя адбылася ў:

- а) кастрычніку 1916 г.;   б) кастрычніку 1915 г.;
в) кастрычніку 1918 г.;   г) кастрычніку 1917 г.

2. Па характары Кастрычніцкая рэвалюцыя 1917 г. была:

- а) буржуазнай;
б) буржуазна-дэмакратычнай;
в) нацыянальна-вызваленчай;
г) сацыялістычнай.

**3. У выніку перамогі Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі
была ўсталявана ўлада:**

- а) Краёвай Рады;   б) Часовага ўраду;
в) Саветаў;   г) двоеўладдзя.

**4. Камітэт выратавання рэвалюцыі пад час падзей Кастрычніцкай
рэвалюцыі 1917 г. у Мінску ўзначальваў:**

- а) Т. Калатухін;   б) К. Ландар;
в) А. Мяснікоў;   г) М. Рагазінскі.

5. Стаўка была ліквідавана ў Магілёве:

- а) 10 лістапада 1917 г.;   б) 20 лістапада 1917 г.;
в) 20 лістапада 1918 г.;   г) не была ліквідавана ўвогуле.

6. Першы Усебеларускі з'езд адбыўся ў Мінску:

- а) 25–26 кастрычніка 1917 г.;
б) 2 лістапада 1917 г.;
в) 15–17 снежня 1917 г.;
г) 2–3 лютага 1919 г.

7. БНР была абвешчана:

- а) 1 студзеня 1919 г.;   б) 25 сакавіка 1918 г.;
в) 9 сакавіка 1918 г.;   г) 2 (15) сакавіка 1918 г.

8. Першая Устаўная грамата Рады БНР была прынята:

- а) 21 лютага 1918 г.;   б) 9 сакавіка 1918 г.;
в) 25 сакавіка 1918 г.;   г) 1 студзеня 1919 г.

9. Другая Устаўная грамата Рады БНР была прынята:

- а) 21 лютага 1918 г.;   б) 9 сакавіка 1918 г.;
в) 25 сакавіка 1918 г.;   г) 1 студзеня 1919 г.

10. Трэцяя Устаўная грамата Рады БНР была прынята:

- а) 21 лютага 1918 г.;
- б) 9 сакавіка 1918 г.;
- в) 25 сакавіка 1918 г.;
- г) 1 студзеня 1919 г.

11. Аб стварэнні БССР было абвешчана:

- а) 31 ліпеня 1920 г. у Мінску;
- б) 1 студзеня 1919 г. у Смаленску;
- в) 25 кастрычніка 1917 г. у Мінску;
- г) 2 лютага 1919 г. у Мінску.

12. Старшыня першага Часовага ўрада Савецкай Беларусі:

- а) Я. Адамовіч;
- б) З. Жылуновіч;
- в) К. Ландар;
- г) А. Мяснікоў.

13. 18 сакавіка 1921 г. адбылося:

- а) падпісанне Брэсцкага міру паміж Расіяй і краінамі германскага блоку;
- б) падпісанне Рызскага міру паміж Расіяй і Польшчай;
- в) пачатак мірных перамоў паміж Расіяй і Германіяй;
- г) пачатак мірных перамоў паміж Расіяй і саюзнікамі па Антанце.

14. Надзвычайная эканамічная палітыка савецкай улады ў гады грамадзянскай вайны і ваеннай інтэрвенцыі 1918–1920 гг. – гэта:

- а) ваенны камунізм;
- б) індустрыялізацыя;
- в) калектывізацыя;
- г) НЭП.

15. Сістэма нарыхтовак сельгаспрадукцыі ў перыяд ваеннага камунізму, якая была ўсталявана пасля ўвядзення харчовай дыктатуры і звязвалася з абавязкам сялян здаваць дзяржаве лішкі прадукцыі, – гэта:

- а) дыктатура;
- б) калектывізацыя;
- в) пераварот;
- г) харчразвёрстка.

16. Вызначце крытэрыі рэквізіцый у сялян у часы ваеннага камунізму:

- а) па рашэнні сялянскага сходу;
- б) па сярэдняй ураджайнасці ў губерні;
- в) заходзячы з памераў зямельнага надзелу;
- г) дакладных крытэрыяў не было.

17. У сакавіку 1921 г. на тэрыторыі Беларусі адбыўся:

- а) пераход да палітыкі ваеннага камунізму;
- б) пераход да нэпа;
- в) пераход да палітыкі беларусізацыі;
- г) пачатак ажыццяўлення індустрыялізацыі.

18. Вызначце храналагічныя межы нэпа:

- а) 1917–1920 гг.;   б) 1918–1921 гг.;
в) 1921–1929 гг.;   г) 1924–1929 гг.

19. Рашэнне аб замене харчовай развёрсткі харчовым падаткам было прынята на:

- а) VIII Усерасійскім з'ездзе Саветаў у снежні 1920 г.;
б) X з'ездзе РКП(б) у сакавіку 1921 г.;
в) XI з'ездзе РКП(б) у сакавіку 1922 г.;
г) IX з'ездзе РКП(б) у сакавіку 1920 г.

20. Новая эканамічная палітыка (нэп) – гэта:

а) аб'яднанне аднаасобных дробнатарварных сялянскіх гаспадарак у буйнатарварныя калектывы;

б) палітыка савецкага ўрада, якая грунтавалася на выкарыстанні прынцыпаў таварна-грашовых адносін і матэрыяльнай зацікаўленасці працаўніка;

в) надзвычайная эканамічная палітыка Савецкай улады ў гады грамадзянскай вайны і ваеннай інтэрвенцыі 1918–1921 гг.;

г) пераход прамысловасці ад мелкай да буйной машынай.

21. Хутарызацыя на тэрыторыі Беларусі – гэта:

а) палітыка ў галіне сельскай гаспадаркі, накіраваная на разбурэнне хутарскіх гаспадарак і пераарыентацыю на калектывныя формы гаспадарання;

б) пераход ад ручной працы да буйной фабрычна-заводскай вытворчасці;

в) палітыка аб'яднання дробных індывідуальных сялянскіх гаспадарак у буйныя калектывы;

г) умоўная назва палітыкі ў галіне сельскай гаспадаркі Беларусі ў 20-я гг. XX ст., заснаванай на заахвочванні развіцця хутарскіх гаспадарак.

22. Пачатак стварэння энергетыкі на тэрыторыі Беларусі быў пакладзены будаўніцтвам у 1926 г.:

- а) БелДРЭС пад Оршай;   б) Бярозаўскай ДРЭС;
в) Лукомльскай ДРЭС;   г) Мінскай ТЭЦ-1.

23. Зачэпкай да згортвання нэпа было:

- а) забойства Кірава;   б) хлебнарыхтоўчы крызіс 1927–1928 гг.;
в) стракапытаўскі мяцеж;   г) кранштадцкі мяцеж.

24. Аўтарам праекта аўтанамізацыі па ўтварэнні Саюза Савецкіх рэспублік у 1920-я гг. з'яўляўся:

- а) М. Бухарын;   б) З. Жылуновіч;
в) У. Ленін;   г) І. Сталін.

25. Аўтарам праекта федэрацыі па ўтварэнні Саюза Савецкіх рэспублік у 1920-я гг. з'яўляўся:

- а) М. Бухарын;
- б) З. Жылуновіч;
- в) У. Ленін;
- г) І. Сталін.

26. СССР быў утвораны:

- а) 3 сакавіка 1918 г.;
- б) 1 студзеня 1919 г.;
- в) 3 лютага 1919 г.;
- г) 30 снежня 1922 г.

27. 30 снежня 1922 г. з'яўляецца днём утварэння СССР таму, што ў гэты дзень:

- а) адбылося адкрыццё ВДНГ;
- б) былі падпісаны Дэкларацыя і Дагавор аб утварэнні СССР;
- в) завяршалася дзеянне папярэдніх міждзяржаўных дамоўленасцей;
- г) пачаў працу I з'езд Саветаў.

28. Першае тэрытарыяльнае ўзбуйненне БССР адбылося ў:

- а) 1920 г.;
- б) 1921 г.;
- в) 1924 г.;
- г) 1926 г.

29. Другое тэрытарыяльнае ўзбуйненне БССР адбылося ў:

- а) 1920 г.;
- б) 1921 г.;
- в) 1924 г.;
- г) 1926 г.

30. Калектывізацыя – гэта:

а) аб'яднанне аднаасобных дробнатаварных сялянскіх гаспадарак у буйнатаварныя калектывы;

б) надзвычайная эканамічная палітыка Савецкай ўлады ў гады грамадзянскай вайны і ваеннай інтэрвенцыі 1918–1921 гг.;

в) палітыка савецкага ўрада, якая грунтавалася на выкарыстанні прынцыпаў таварна-грашовых адносін і матэрыяльнай зацікаўленасці працаўніка;

г) пераход прамысловасці ад мелкай да буйной машыннай.

31. Гвалтоўныя дзеянні ў дачыненні да сялянства, ліквідацыя кулацтва, з якім атаясамліваліся ўсе нязгодныя з палітыкай дзяржавы ў вёсцы, – гэта:

- а) калектывізацыя;
- б) кааперацыя;
- в) нацыянал-дэмакратызм;
- г) раскулачванне.

32. Тэрыторыя Заходняй Беларусі апынулася ў складзе Польшчы згодна ўмовам:

- а) Брэсцкага міру;
- б) Версальскага міру;
- в) Портсмутскага міру;
- г) Рыжскага міру.

33. Паланізацыя – гэта:

а) зьядзенне ў адзін надзел дробных сялянскіх палосак з адначасовым высяленнем на хутар;

б) комплекс мерапрыемстваў палітыкі польскіх улад у дачыненні да беларускага насельніцтва Заходняй Беларусі з мэтай апалячвання;

в) палітыка польскага ўрада, накіраваная на свабоднае развіццё нацыянальных меншасцей;

г) продаж польскаму насельніцтву часткі памешчыцкай зямлі дробнымі ўчасткамі.

34. Самай масавай палітычнай арганізацыяй Заходняй Беларусі ў 1921–1939 гг. была:

а) Камуністычная партыя Заходняй Беларусі;

б) Беларуская партыя сацыялістаў-рэвалюцыянераў;

в) Беларуская сялянска-рабочая грамада;

г) Беларуская хрысціянская дэмакратыя.

35. Народны сход, што прыняў рашэнне аб уз'яднанні Заходняй Беларусі з БССР, адбыўся:

а) у кастрычніку 1938 г. у Беластоку;

б) у лістападзе 1938 г. у Варшаве;

в) у кастрычніку 1939 г. у Беластоку;

г) у лістападзе 1939 г. у Варшаве.

36. Пакт аб ненападзе паміж Германіяй і СССР быў падпісаны:

а) 23 жніўня 1939 г.;

б) 28 жніўня 1939 г.;

в) 28 верасня 1939 г.;

г) 1 верасня 1939 г.

37. Другая сусветная вайна пачалася 1 верасня 1939 г. з:

а) бамбардыровак нямецкай авіяцыяй Англіі;

б) нападу Германіі на Польшчу;

в) нападу Германіі на СССР;

г) нападу СССР на Фінляндыю.

38. Савецкія войскі ўступілі ў Заходнюю Беларусь:

а) 23 жніўня 1939 г.;

б) 28 жніўня 1939 г.;

в) 1 верасня 1939 г.;

г) 17 верасня 1939 г.

39. Вызначце храналагічныя межы Вялікай Айчыннай вайны:

а) 1 верасня 1939 г. – 2 верасня 1945 г.;

б) 17 верасня 1939 г. – 9 мая 1945 г.;

в) 22 чэрвеня 1941 г. – 9 мая 1945 г.;

г) 22 ліпеня 1941 г. – 9 мая 1945 г.

40. Вызначце храналагічныя межы Другой сусветнай вайны:

- а) 1 верасня 1939 г. – 2 верасня 1945 г.;
- б) 17 верасня 1939 г. – 9 мая 1945 г.;
- в) 22 чэрвеня 1941 г. – 8 мая 1945 г.;
- г) 22 ліпеня 1941 г. – 9 мая 1945 г.

41. Кодавая назва вайсковай аперацыі нападу Германіі на СССР:

- а) «Барбароса»;
- б) «Тайфун»;
- в) «Оверлорд»;
- г) «Фатэрланд».

42. Вызначце назву нямецка-фашысцкага плану каланізацыі і германізацыі Усходняй Еўропы ў час Другой сусветнай вайны:

- а) «Ост»;
- б) «Барбароса»;
- в) «Тайфун»;
- г) «Оверлорд».

43. Бліцкрыг – гэта:

- а) сістэма мерапрыемстваў, якая праводзілася для ізаляцыі тэрыторыі дзяржавы;
- б) сістэма мерапрыемстваў, якая праводзілася на акупіраванай тэрыторыі;
- в) тактыка і стратэгія каланіяльнай вайны;
- г) тэорыя хуткага вядзення вайны з дасягненнем перамогі ў найкарацейшы тэрмін.

44. У пачатку Вялікай Айчыннай вайны на тэрыторыі Беларусі ажыццяўляла наступленне нямецкая група армій:

- а) «Остланд»;
- б) «Поўнач»;
- в) «Поўдзень»;
- г) «Цэнтр».

45. Адзін з буйнейшых танкавых баёў у першапачатковы перыяд вайны, ў якім прымала ўдзел каля 1,500 танкаў з абодвух бакоў, адбыўся:

- а) 6 ліпеня 1941 г. пад Лепелем;
- б) 28 чэрвеня 1941 г. пад Мінскам;
- в) 14 ліпеня 1941 г. пад Оршай;
- г) 11 ліпеня 1941 г. пад Гомелем.

46. Падзеі абароны якога беларускага горада ў Вялікай Айчыннай вайне апісаў пісьменнік Канстанцін Сіманаў у рамане «Жывыя і мёртвыя»:

- а) Брэста;
- б) Віцебска;
- в) Магілёва;
- г) Мінска.

47. На чале Генеральнага камісарыята Беларусі ў час акупацыі ў перыяд Вялікай Айчыннай вайны знаходзіўся:

- а) бургамістр;
- б) валасны старшыня;
- в) гебіткамісар;
- г) генеральны камісар.

48. Генеральным камісарам Беларусі да верасня 1943 г. быў:

- а) А. Готберг;
- б) В. фон Кубе;
- в) К. Клаўзевіц;
- г) К. Людэндорф.

49. Тыя, хто супрацоўнічаў з нямецкімі акупацыйнымі ўладамі ў час Другой сусветнай вайны, – гэта:

- а) акупанты;
- б) інсургенты;
- в) калабаранты;
- г) канфедэраты.

50. Буйнейшы на акупіраванай тэрыторыі БССР і СССР канцэнтрацыйны лагер смерці, у якім знішчана 206,5 тысяч чалавек, па колькасці ахвяр стаіць на чацвёртым месцы пасля Асвенцыма, Майданэка і Трэблінкі – гэта:

- а) Азарычы;
- б) Бярозавецкі;
- в) Дразды;
- г) Трасцянец.

51. Хто быў стваральнікам першага партызанскага атрада на тэрыторыі Беларусі ў гады Вялікай Айчыннай вайны:

- а) К. С. Заслонаў;
- б) М. Ф. Шмыроў;
- в) В. З. Корж;
- г) Ц. П. Бумажкоў і Ф. І. Паўлоўскі.

52. Першымі з беларускіх партызан, якім было прысвоена званне Героя Савецкага Саюза, з'яўляліся:

- а) В. Корж і М. Шмыроў;
- б) С. Прытыцкі і В. Харужая;
- в) Ц. Бумажкоў і Ф. Паўлоўскі;
- г) К. Заслонаў і П. Мацэраў.

53. Цэнтральным штабам партызанскага руху ў гады Вялікай Айчыннай вайны кіраваў:

- а) М. Зімянін;
- б) П. Калінін;
- в) П. Мацэраў;
- г) П. Панамарэнка.

54. Беларускі штаб партызанскага руху пры Стаўцы Вярхоўнага Галоўнакамандавання ўзначальваў:

- а) К. С. Заслонаў;
- б) І. І. Матусевіч;
- в) П. З. Калінін;
- г) І. П. Казінец.

55. «Камітэт садзеяння Чырвонай Арміі» – назва падпольнай арганізацыі, якая дзейнічала ў горадзе:

- а) Магілёў;
- б) Мінск;
- в) Брэст;
- г) Віцебск.

56. «Рэйкавая вайна» – гэта:

- а) недапушчэнне ўгону насельніцтва на работы ў Германію;
- б) умоўная назва карнай аперацыі нямецкіх акупантаў супраць партызан;

в) умоўная назва спланаванай стратэгічнай аперацыі партызан па разбурэнні чыгуначных камунікацый;

г) знішчэнне гарнізонаў акупантаў.

57. У час Вялікай Айчыннай вайны падпольная ваянная арганізацыя, якая падпарадкоўвалася польскаму эмігранцкаму ўраду ў Лондане:

а) Армія Краёва;

б) Армія Людова;

в) «Веер»;

г) «Нармандыя-Нёман».

58. Канфігурацыя савецка-германскага фронту, якая склалася да чэрвеня 1944 г., атрымала назву:

а) «беларускі балкон»;

б) «беларуская дуга»;

в) «фатэрлянд»;

г) «беларуская крэпасць».

59. Вызваленне Беларусі пачалося:

а) у верасні 1944 г.;

б) у верасні 1943 г.;

в) у чэрвені 1944 г.;

г) у студзені 1944 г.

60. Першы раённы цэнтр Беларусі, вызвалены ў час Вялікай Айчыннай вайны 23 верасня 1943 г.:

а) Гомель;

б) Калінкавічы;

в) Камарын;

г) Мазыр.

61. Першы абласны цэнтр Беларусі, вызвалены ў час Вялікай Айчыннай вайны 26 лістапада 1943 г.:

а) Брэст;

б) Віцебск;

в) Гомель;

г) Магілёў.

62. Вайсковая аперацыя Чырвонай Арміі ў час Вялікай Айчыннай вайны па вызваленні Беларусі мела назву:

а) «Сатурн»;

б) «Беларускі балкон»;

в) «Баграціён»;

г) «Веер».

63. Аперацыя «Баграціён» пачалася ў:

а) верасні 1944 г.;

б) верасні 1943 г.;

в) чэрвені 1944 г.;

г) ліпені 1944 г.

64. Што сімвалізуюць чатыры штыкі-абеліскі Кургана Славы, узведзенага ля шашы Мінск–Масква:

а) гарады-героі Мінск, Масква, Ленінград, Кіёў;

б) чатыры рэспублікі – ўдзельніцы Вялікай Айчыннай вайны;

в) чатыры франты – ўдзельнікі вызвалення Беларусі;

г) чатыры абласныя цэнтры, вызваленныя пад час аперацыі «Баграціён».

65. Вызваленне Мінска ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў адбылося:

а) 28 чэрвеня 1941 г.;

б) 28 верасня 1943 г.;

в) 3 ліпеня 1944 г.;

г) 28 ліпеня 1944 г.

66. У час правядзення вайскавой аперацыі па вызваленні Беларусі «Баграціён» была практычна знішчана нямецкая група армій:

- а) «Альдэнбург»;
- б) «Поўнач»;
- в) «Поўдзень»;
- г) «Цэнтр».

67. Аднаўленчыя мерапрыемствы на Беларусі пачаліся:

- а) адразу пасля вызвалення першых раёнаў і абласцей Беларусі ад нямецкай акупацыі;
- б) адразу пасля завяршэння Вялікай Айчыннай вайны;
- в) пасля заканчэння аперацыі «Баграціён» і поўнага вызвалення тэрыторыі БССР;
- г) пасля завяршэння Другой сусветнай вайны.

68. Аднаўленчыя мерапрыемствы ў БССР былі завершаны:

- а) адразу пасля завяршэння Вялікай Айчыннай вайны;
- б) пасля завяршэння II сусветнай вайны;
- в) у выніку выканання чацьвёртага пяцігадовага плана аднаўлення і развіцця народнай гаспадаркі;
- г) пасля заканчэння аперацыі «Баграціён» і поўнага вызвалення тэрыторыі БССР.

69. У 1957 г. у СССР была праведзена спроба рэфармавання кіраўніцтва эканомікай. Адбылася замена галіновага прынцыпу кіравання на тэрытарыяльны. Новыя органы кіравання эканомікай – гэта:

- а) саўнаргасы;
- б) эканамічныя раёны;
- в) свабодныя эканамічныя зоны;
- г) аграрна-прамысловыя комплексы.

70. Колькі ў БССР у 1950-я гг. было створана саўнаргасаў:

- а) адзін;
- б) па колькасці абласцей;
- в) па колькасці раёнаў;
- г) па колькасці абласцей, раёнаў і рэспубліканскі.

71. Пэрыяд 1953–1964 гг. у пасліваеннай гісторыі Беларусі – гэта перыяд:

- а) аднаўлення гаспадаркі і захавання таталітарызму;
- б) «хрушчоўскай адлігі»;
- в) стагнацыі;
- г) «перабудовы і дэмакратызацыі».

72. Галоўным вынікам XX з'езда КПСС было:

- а) прыняцце курсу на перабудову;
- б) прыняцце новай праграмы КПСС;

- в) прыняцце курсу на пабудову рыначнай эканомікі;
- г) асуджэнне культуры асобы Сталіна.

73. Адна з найбольш рашучых і выніковых спроб радыкальных змен у эканоміцы СССР была зроблена ў:

- а) 1965 г.;
- б) 1953 г.;
- в) 1945 г.;
- г) 1977 г.

74. Дзе знаходзіцца беларускае прамысловае прадпрыемства «Беларуськалій»:

- а) Наваполацк;
- б) Новалукомль;
- в) Рэчыца;
- г) Салігорск.

75. Якую назву атрымаў перыяд савецкай гісторыі, калі на чале КПСС быў Л. І. Брэжнеў:

- а) таталітарызму;
- б) «адлігі»;
- в) застою;
- г) перабудовы.

76. У 1985 г. палітыку «перабудовы» пачаў:

- а) Л. І. Брэжнеў;
- б) К. У. Чарненка;
- в) Ю. У. Андропоў;
- г) М. С. Гарбачоў.

77. Вызначыце напрамак у палітыцы «перабудовы»:

- а) аднаўленне гаспадаркі;
- б) «адліга»;
- в) стагнацыя;
- г) дэмакратызацыя.

78. Калі была прынята «Дэкларацыя аб дзяржаўным суверэнітэце Беларускай ССР»:

- а) 27 ліпеня 1990 г.;
- б) 19 верасня 1991 г.;
- в) 27 жніўня 1991 г.;
- г) 21 жніўня 1991 г.

79. А. Р. Лукашэнка ўпершыню быў абраны Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь у:

- а) маі 1994 г.;
- б) ліпені 1994 г.;
- в) снежні 1991 г.;
- г) лістападзе 1993 г.

80. У ліпені 1994 г. адбылося:

- а) выбары першага Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь;
- б) абвешчэнне Дэкларацыі аб дзяржаўным суверэнітэце Беларусі;
- в) прыняцце Вяроўным Саветам БССР Дэкларацыі аб дзяржаўным суверэнітэце;
- г) падпісанне ў Віскулях Пагаднення аб стварэнні СНД.

81. Апошнія выбары Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь адбыліся ў:

- а) сакавіку 1994 г.;
- б) ліпені 1994 г.;
- в) снежні 2001 г.;
- г) кастрычніку 2015 г.

82. Канстытуцыя Рэспублікі Беларусь была прынята ў:

- а) сакавіку 1994 г.;   б) ліпені 1994 г.;
в) снежні 2001 г.;   г) лістападзе 2010 г.

83. Па выніках рэферэндуму 1995 г. статус дзяржаўнай мовы акрамя беларускай атрымала:

- а) англійская мова;   б) руская мова;
в) польская мова;   г) нямецкая мова.

84. Дзень Незалежнасці Рэспублікі Беларусь (Дзень Рэспублікі) па выніках рэферэндуму 1996 г. адзначаецца:

- а) 9 мая;   б) 25 жніўня;
в) 2 верасня;   г) 3 ліпеня.

85. Парламент Рэспублікі Беларусь – гэта:

- а) Дзяржаўная Дума;   б) Сейм;
в) Нацыянальны сход;   г) Рада.

86. Беларусізацыя – гэта:

а) забарона ўжывання беларускай мовы ва ўсіх сферах грамадска-палітычнага і культурнага жыцця;

б) комплекс мерапрыемстваў на пачатку ХХ ст. на тэрыторыі Беларусі, накіраваных на развіццё нацыянальнай мовы, культуры, навукі і адукацыі;

в) палітыка афіцыйных улад, якая садзейнічала нацыянальна-культурнаму будаўніцтву на Беларусі ў перыяд 1924–1929 гг.;

г) палітыка ў галіне сельскай гаспадаркі, якая была накіравана на развіццё фермерскай вытворчасці ў выглядзе хутароў і дробных адрэзкаў.

87. Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт пачаў сваю работу ў:

- а) 1919 г.;   б) 1921 г.;
в) 1922 г.;   г) 1924 г.

88. Кінастудыя мастацкіх фільмаў, адкрытая ў 1928 г. у Ленінградзе, мела назву:

- а) «Беларусьфільм»;   б) «Жыве Беларусь»;
в) «Савецкая Беларусь»;   г) «Чырвоная Беларусь».

89. Першы беларускі паэт, які ў пасляваенны час атрымаў Сталінскую прэмію:

- а) Аркадзь Куляшоў за «Сцяг брыгады»;
б) Кандрат Крапіва за «Хто смяецца апошнім»;
в) Максім Танк за «Люцыян Таполя»;
г) Міхась Лынькоў за «Векапомныя дні».

90. Аўтарам рамана «Чорны замак Альшанскі» з'яўляецца:

- а) Максім Танк;   б) Васіль Быкаў;
в) Уладзімір Караткевіч;   г) Юрый Семяняка.

91. Беларускі мастак, аўтар цыкла карцін «Лічбы на сэрцы»:

- а) Анатоль Анікейчык;   б) Уладзімір Солтан;
в) Міхаіл Савіцкі;   г) Заір Азгур.

92. Вызначце галоўную тэму ў беларускай літаратуры і выяўленчым мастацтве ў пасляваенныя гады:

- а) батальная;   б) сацыялістычнага будаўніцтва;
в) гістарычная;   г) ваенная.

93. Мемарыяльныя комплексы «Хатынь» і «Курган Славы» пад Мінскам былі адкрыты ў:

- а) 1965 г.;   б) 1969 г.;
в) 1971 г.;   г) 1975 г.

94. Фэстываль эстраднай песні «Славянскі базар» пачаў праводзіцца штогод з 1992 г. у :

- а) Мінску;   б) Магілёве;
в) Віцебску;   г) Міры.

95. Вядомы беларускі пісьменнік, удзельнік вайны, аўтар твораў «У тумане», «Аблава», «Сцюжа», намінант на атрыманне Нобелеўскай прэміі ў галіне літаратуры ў 1994 г., памер у 2004 г.:

- а) Васіль Быкаў;   б) Алесь Адамовіч;
в) Святлана Аляксевіч;   г) Іван Мележ.

З М Е С Т

I. ФАРМИРАВАННЕ БЕЛАРУСКАГА ЭТНАСУ (VI – пачатак XX ст.)	3
II. ДЗЯРЖАЎНЫЯ ЎТВАРЭННІ НА БЕЛАРСКИХ ЗЕМЛЯХ У IX–XVIII стст.	18
III. СТАНОВІШЧА БЕЛАРУСКИХ ЗЯМЕЛЬ У СКЛАДЗЕ РАСІЙСКОЙ ДЗЯРЖАВЫ (канец XVIII ст. – кастрычнік 1917 г.).....	37
IV. СТАНАЎЛЕННЕ БЕЛАРУСКАЙ ДЗЯРЖАЎНАСЦІ І ўмацаванне яе СУВЕРЭНІТЭТУ ў XX – пачатку XXI ст.	47

Вучэбнае выданне

Апіок Тамара Уладзіміраўна
Каляснёва Вольга Вячаславаўна

**ГІСТОРЫЯ БЕЛАРУСІ Ў КАНТЭКСТЕ
ЕЎРАПЕЙСКОЙ ЦЫВІЛІЗАЦЫІ**

Кантрольныя заданні
для студэнтаў негістарычных факультэтаў

Тэхнічны рэдактар *А. Л. Пазнякоў*
Кампютарная вёрстка *І. Р. Куранцаў*
Карэктар *І. І. Талкачова*

Падпісана ў друк 10.11.2016. Фармац 60x84/16.
Гарнітура Times New Roman. Ум.-друк. 3,5 арк.
Ул.-выд. 4,1 арк. Тыраж 50 экз. Заказ № 362.

Магілёўскі дзяржаўны ўніверсітэт
імя А. А. Куляшова, 212022 Магілёў, вул. Касманаўтаў, 1.
Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі выдаўца, вытворцы,
распаўсюджвальніка друкаваных выданняў
№ 1/131 ад 03.01.2014 г.

Надрукавана ў аддзеле аператыўнай паліграфіі
МДУ імя А. А. Куляшова. 212022, Магілёў, вул. Касманаўтаў, 1.